ОКТЯБРНИНГ ЭЛЛИК ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 234 (3462). | Чоршанба, 30 ноябрь 1966 йил. | Баҳоси 2 тийин.

БЕШЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Бекобод цемент комбинати коллективи янги беш йилликнинг биринчи йилини муваффақиятли якунламоқда. Корхонада йиллик марранн биринчи бўлиб оҳак куйдириш цехи эгаллади. Цех коллективи шу кунларда беш йилликнинг иккинчи йили ҳисобидан маҳсулот ишлаб чиқариб қурилишларга томон жўнатмоқда.

Комбинатнинг бошқа ишлаб чиқариш участкаларида ҳам меҳнат авжида. Айниқса шифер тайёрлаш цехи коллективи зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқда. Улар Тошкент қурилишлари учун кўплаб бинокорлик материали етказиб бериш мақсадида барча имкониятларни ишга солмоқдалар.

КЎРКАМ ВА ЧИДАМЛИ

Москвалик архитектор ва инженерлар кимёгарлар билан ҳамкорликда янги қурилиш материали — ГПЦ ихтиро қилиб, уни биноклар қурилишида оммавий равишда қўллай бошладилар. Ганч-полимер-цемент-ГПЦ бўёқлари ҳозиргача маълум барча бўёқлардан ўзнинг совуқ ва иссиққа чидамлилиги билан устун туради.

Бу бўёқларининг таркибидаги ганч оқ ранг берувчи асос, цемент бўёқларга қаттиқлик, чидамлилик берувчи, полимер эса боғловчи ролини ўйнайди. Бундай аралашмага қуёш радиациясига чидамли хоҳлаган рангдаги пигмент қўшилса, бўёқ тайёр бўлади. Бундай материаллар қўлланилишининг имконияти катта. Масалан, махсус усул билан шиша юзаси ГПЦ билан бўялса, уни мармар ёки яшма тоши рангидан ажратиб бўлмайди.

Москвадаги қурилиш бўёқлари заводида янги маҳсулотнинг дастлабки тонналари ишлаб чиқарилди.

А. АЛОВИДДИНОВ,
химия фанлари кандидати.

КАЛИНИН РАЙОНИ САБЗАВОТКОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Калинин районидаги Собир Раҳимов номли хўжалик аъзолари бу йил кечки карамдан юқори ҳосил кўтардилар. Суратда: (чапдан) илғор колхозчилардан Замира Жалолова ва Умри Ёқуббекова ўртоқлар. А. Абалин фотоси.

НОЗ-НЕЪМАТ СОҲИБКОРЛАРИ

Яқиндагина бу ерлар ёз нозneъматлари билан тўлиб-тошиб, кўзларни қувонтирганди. Миришкор деҳқонлар пешона тери билан етиштирилган мўл ҳосилни сира нобуд қилмай вақтида йиғиштириб олишди. Шаҳар аҳолисига ҳар йилдагидан ҳам кўп сабзавот маҳсулотлари, ширин-шакар қовун-тарвуз, картошка, олма, узум етказиб беришди.

Далалардан ҳали қайноқ меҳнат нафаси ариган эмас. Қудратли тракторларнинг бетиним ҳайқириқлари эшитилмоқда. Азамат механизаторлар келгуси йил ғамини ҳозирдан еб, ер ағдармоқдалар, ўғит солиб сифатли шудгор қилмоқдалар.

Эрта қилинган ҳаракат ҳосилга баракат деб ана шунисига айтадилар-да. Шудгор кўнгилдагидай барвақт тугалланса, деҳқоннинг айни муддаоси бўлади. Шудгор қилинган тупроқ қиш бўйи қор-ёмғир сувидан наф олади, ўзида етарли нам тўплайди, ҳашаротлар, бегона ўтларнинг тухуми қурийди.

Правление раиси Сидиқжон Муҳаммаджонов хўжаликнинг миришкорлари эришган ютуқлар тўғрисида гапириб берди.

— Бу йил шаҳарлик биродарларимизга 2400 тоннадан ортиқ сабзавот маҳсулотлари етказиб бердик, — деди у. — Соҳибкорларимиз ғайрат қилишди. Токларни яхши парвариш этиб, мўл ҳосил етиштиришди. Плачда белгиланган 150 ўрнига 168 тонна узум олдик. Қовун-тарвузни айтмайсизми, 460 ўрнига 710 тоннага етди.

Ҳа, колхоз сабзавоткорлари, соҳибкорлари бу йил далаларда, боғ-роғларда тадбиркорлик, жонкуярлик билан меҳнат қилишди. Улар экинлар парваришида минерал ва маҳаллий ўғитлардан яхши фойдаланишди. Механизацияни кенг қўлланишди. Ўсимликларни ўтга, ҳашаротга олдириб қўйишмади. Сувчилар кечаю кундуз далада бўлдилар, ҳар туп ниҳолнинг қониб сув ичишини таъминладилар. Мана шуларнинг ҳаммаси деҳқонларга мўл-кўл ноз-неъмат, бойлик олиб келди.

Биз раисдан колхоз қишлоғида олиб борилаётган қурилишлар, ободончилик ишлари тўғрисида ҳам сўзлаб беришни илтимос қилдик.

— Даромадга қараб буромад дейдилар, — деди у, катта даромад туфайли колхозчилар тўқ ва маданий ҳаёт кечирмоқдалар. Ўтган йили 600 минг сўмлик даромад қилган эдик. Шундан 100 минг сўмини бўлинмас фондга ажратганмиз. Бу йилги даромадимиз ундан ҳам кўпаяди. Шунга қараб қишлоқни ободонлаштиришга етарли маблағ сарфлаяпмиз.

Колхоз правлениесининг ҳашаматли биноси олди боғроғли кўркам хиёбон. Бир томони қишки ва ёзги клуб, ўрта мактаб, бир томони кутубхона, касалхона, амбулатория, болалар боғчаси... Колхозчиларнинг уй-жойларини айтмайсизми, турна қатор тунука томли, пешайвонли уйлар.

— Колхозчиларга янги уй-жой қуришда ёрдам бериб турамиз, — дейди раис. — Мана кўриб турибсизлар, бу фаровонликдан нишона. Инқилобдан илгари қишлоғимизни «Бешқўрғон» дейишарди. Беш хўжалик яшаган экан. Ҳозир бўлса биргина «Самара» участкасида 350, ҳаммаси бўлиб 500 хонадон бор. Ҳаммасининг уйида радиоприёмник, телевизор, электр. Ярмидан кўпида газ бор. Қолганлари ҳам яқин кунларда табиий газга эга бўлишади. Водопровод келтирилган.

Гап орасида раис бу йилнинг ўзида эллик хўжалик ҳовли-тўйи ўтказганини, қишлоқда ишлаётган врачлар, ўқитувчилар, агрономлар, зоотехник кадрларнинг қарийб 80 проценти шу ерлик кадрлар эканлигини, ҳозир 20 колхозчининг шахсий енгил машинаси борлигини фахрланиб айтиб ўтди.

Суҳбатдан маълум бўлдики, миришкор сабзавоткорлар бу йил етиштирган мўл ҳосиллари эвазига мўмай даромад олар эканлар. Бир меҳнат кунига хомчўтларга қараганда 4,5—5 сўмданга тўғри келар экан. Меҳнат тағи роҳат деганлари ҳақ гап. Деҳқонларнинг фаровон ҳаёт кечираётганликлари ҳам, қишлоқнинг файзли, кўркам, обод бўлаётганлиги ҳам ҳалол меҳнатдан келаётган катта даромаднинг шарофати.

Колхознинг парник хўжалигида кўклам тараддуди бошланганлигини кўриб дилимиз хушнуд тортиб кетди. Ўралар тайёрланаяпти, ромлар созланаяпти, ўғит ташиб келтирилаяпти. Дуркун, соғлом кўчат етказиш иштиёқи билан сара уруғ сепишга киришганлар.

Калинин районидаги «Ленин йўли» колхози аъзолари келгуси йил мўл ҳосили учун ҳозирдан мустаҳкам замин тайёрламоқдалар. Совет ҳокимиятининг барпо этилганига 50 йил тўладиган юбилей йилини меҳнатда янгидан-янги ютуқлар билан нишонлаш учун астойдил курашмоқдалар.

А. ШАЙХОВ.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

М. КАМОЛОВ,
Калинин район партия комитетининг биринчи секретари.

Янги беш йилликнинг биринчи йилини улкан меҳнат зафарлари билан якунлаётган Ўзбекистон пахтакорларининг хурсандчилиги чексиз. Улар йил бўйи фидокорона меҳнат қилиб ҳар қачонгидан ҳам мўл ҳосил етиштирдилар. Она-Ватанга 4 миллион тоннадан ортиқ «оқ олтин» армуғон этдилар. Ана шу марди-майдон пахтакорларимиз сингари сабзавоткорларимиз ҳам, чорвадорларимиз ва соҳибкорларимиз ҳам йилни муваффақиятли якунлаш учун астойдил бел боғлаб курашдилар.

Жонажон партиямиз XXIII съезди, КПСС Марказий Комитети март ҳамда май Пленумлари мамлакатимизда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини тубдан юксалтиришдек улуғ режаларни белгилаб берди. Районимиз меҳнаткашлари ана шу тарихий қарорлар асосида эл-юртга ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ ва арзон сабзавот, картошка, қовун-тарвуз, етказиб бериш соҳасида тадбиркорлик билан иш кўрдилар. Улар деҳқончилик маданиятини яхшилаб ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни кўпайтириш учун курашдилар.

Бу йил баҳор фаслида обҳаво паст келди. Эртаги экинлар ривожи кечикди. Йирик-йирик майдонлардаги экинларни қайта экишга тўғри келди. Районимизнинг азамат меҳнаткашлари ўз иродалари, ғайрат-шижоатлари, деҳқончиликдаги тажрибаларини ишга солиб дуч келган табиат инжиқликларини бартараф қилдилар. Улар ўсимликлар ривожини яхшилаш, эртаги экинлар ҳосилини барвақт йиғиштириб олиб, шу майдонларга дарҳол кечки экинлар экиш, унинг парваришини намунали ташкил этиб юқори ҳосил етиштириш тадбирларини мардоналик билан амалга оширдилар.

Тошкентда рўй берган табиий офат—зилзила пойтахтимизнинг минглаб аҳолисини бошпанасиз қолдирди. Ҳозир бутун мамлакат янги Тошкентни барпо этяпти. Районимиз деҳқонлари қон-қардошларимиз учун янги бинолар қурилишига 2500 гектар экин майдонини ажратиб бердилар. Ана шу майдонлардан 8000 тонна сабзавот, 4000 тонна картошка, 4000 тонна қовун-тарвуз ва бошқа ноз-неъматлар олиш кўзда тутилган эди. Шундай мураккаб вазиятда район партия, совет ва хўжалик органлари тадбиркорлик билан иш кўрдилар. Ялпи сабзавот ҳосилини илгариги мўлжалланган даражага етказиш мақсадида гектаридан олинадиган маҳсулотни кўпайтириш, бунинг учун экин майдонларидан бир йилда икки марта ҳосил олиш ишига катта аҳамият берилди. Партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари деҳқонлар ўртасида тушунтириш ишлари олиб бордилар. Уларни фидокорона меҳнатга руҳлантириб турдилар. Социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирдилар Деҳқонларимиз химия муъжизаларидан, қудратли техника воситаларидан самарали фойдаланишди. Уларнинг меҳнатлари ўз вақтида муносиб тақдирланиб турилди, моддий жиҳатдан рағбатлантиришга катта эътибор берилди.

Деҳқонларимизнинг олижаноб ҳимматлари, ваъдага вафо қилиш йўлида астойдил қилган меҳнатлари бугун ўзининг қувончли натижаларини берди.

Азамат деҳқонларимиз давлат қабул пунктларига 67 минг 651 тоннадан зиёд сабзавот маҳсулотлари, шу жумладан 22 минг 155 тонна карам, 12 минг 47 тонна помидор, 20 минг 440 тонна пиёз, 3749 тонна бодринг, 2151 тонна сабзи, 3,5 минг тоннага яқин бошқа турли хил сабзавот маҳсулотлари етказиб бердилар. Бу йил шаҳар аҳолиси районимиздан 21 минг тонна қовун-тарвуз, 4 минг тоннадан зиёд узум ҳосили олдилар.

Бундай катта ютуқларни қўлга киритишимизда районимиздаги С. Раҳимов номли, Охунбобоев номли, Карл Маркс номли, «Партия XX съезди», Калинин номли, Навоий номли, «Ленин йўли» колхозларининг деҳқонлари жуда катта ҳисса қўшдилар.

Генерал Собир Раҳимов номли колхоз аъзолари пландан ташқари 900 тонна сабзавот маҳсулотлари етиштириб бердилар. К. Маркс номли колхозда гектаридан олинган ҳосил анча кўпайди. Бу колхоз давлатга 3420 тоннадан зиёд сабзавот маҳсулотлари, 2225 тоннадан кўпроқ қовун-тарвуз, 200 тоннадан ортиқ мева етказиб бериб пешқадамлик қилдилар.

Район партия ташкилотлари коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлик ролини ошириб, кадрларни тўғри танлаш, уларнинг тажрибалари, билимлари ва малакаларига қараб жой-жойига қўйиш соҳасида қилган ишлари яхши натижалар берди. Колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари экинлар ҳосилдорлигини кўтариш, суғориладиган ерларнинг ҳар гектаридан оқилона фойдаланиш, фан ютуқлари ва қишлоқ хўжалиги илғорларининг тажрибаларини ишлаб чиқаришга дадиллик билан жорий этиш, сабзавотчиликда ҳам механизация кучидан самарали фойдаланиш соҳасида ташаббус кўрсатдилар.

Шуни алоҳида айтиб ўтиш керакки, бу йил районимизда сабзавот маҳсулотлари етиштириш планининг муваффақиятли бажарилишида колхоз ва совхозларда уруғчиликнинг тўғри йўлга қўйилганлиги муҳим аҳамиятга эга бўлди. Эндиликда ҳар бир колхоз ва совхоз картошка, сабзавот ва қовун-тарвуз уруғларини етарли, сифатли қилиб ўзларида тайёрламоқдалар. Бу тадбир экинлар ҳосилдорлигини ошириш билан бирга унинг сифатли бўлишини ҳам таъминламоқда.

Бугун сабзавоткорларимиз йиллик планни ортиғи билан бажарган эканлар, улар қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ҳам комплекс ривожлантириш учун астойдил кураш олиб бораётирлар. Районимизда давлатга пахта, пилла, жун, дон, мева ва узум топшириш йиллик планлари ҳам ортиғи билан бажарилди. Чорвадорларимиз давлатга гўшт ва сут топшириш юзасидан берилган топшириқни яқин кунларда бажарадилар.

Районимиз қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш, келгуси йил мўл ҳосили учун мустаҳкам пойдевор қўйиш тараддудини кўрмоқдалар. Улар КПСС Марказий Комитетининг май Пленуми қарорлари белгилаб берган улкан тадбирлар асосида деҳқончилик маданиятини ошириш, ерлардан рационал фойдаланиш, бунинг учун ирригация ва мелиорация ишларини кенг кўламда олиб бориш чораларини кўрмоқдалар. Колхоз ва совхозларда экин майдонлари яхлитлаштирилмоқда. Коллектор ва зовурлар қазилиб, зах сувлардан халос этилмоқда. Шу йўл билан сабзавотчилик соҳасида механизациядан ҳар қачонгидан ҳам самарали фойдаланишга имконият яратилмоқда.

Районимиз деҳқонлари кузги шудгорни барвақт ва сифатли тамомлайдилар. 1967 йил ҳосили учун 90 гектар майдонга пиёз, 40 гектар ерга сабзи уруғи сепиб қўйилди. Шу кеча-кундузда колхоз ва совхозларда теплица хўжалиги ва парник хўжаликларида серҳосил кўчатлар етказиш тараддуди кўриляпти, далаларга кўплаб маҳаллий ўғит ташиб чиқариляпти.

Районимиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия ва ҳукуматимизнинг арзон ва мўл сабзавот етиштириш тўғрисидаги қарорларини изчиллик билан амалга оширадилар. Улар совет ҳокимияти барпо этилганига 50 йил тўладиган юбилей йилини ҳар қачонгидан ҳам кўп ва арзон сабзавот, чорва, картошка маҳсулотлари етиштириб бериш, эл-юрт дастурхонини янада тўкин-сочин бўлишини таъминлаш йўлида астойдил кураш олиб борадилар.

БАРАКАЛИ ҲОСИЛ

Ўтган йили ҳам мўл-кўл сабзавот маҳсулотлари етиштириб, бригадамиз бўйича планни 120 процент бажаришга эришган эдик.

Янги беш йилликнинг биринчи йилида ҳам ўтган йилдагидек баракали хирмон учун астойдил енг шимариб ишга киришдик. Бригадамиз аъзолари ўз зиммаларига юксак социалистик мажбурият олиб, ёз бўйи пешона тери тўкиб меҳнат қилдилар ва барча майдонларда юқори ҳосил етиштиришга эришдилар.

Биз ҳосилни сира нобуд қилмай ўз вақтида йиғиштириб олиш, шаҳар аҳолисига пешма-пеш етказиб бериш чораларини кўрдик. Мана, йилимиз ҳам якунланмоқда. Барча деҳқонлар сингари биз ҳам бир йиллик ишимизни сарҳисоб қилмоқдамиз. Натижа кутганимиздай бўлиб чиқмоқда.

29 гектар ерга картошка эккан эдик. Олинган ҳосил гектар бошига ўртача 130 центнерданга тўғри келди. 28 гектар полиз экинларидан 36 тоннадан қовун-тарвуз етказиб берилди. Ҳар гектар ердан 25 тоннадан пиёз, 30 тоннадан карам, 20 тоннадан бодринг ҳосили олдик. Шундай қилиб бригадамиз аъзолари шаҳарлик биродарларимизга планда белгиланган 1452 тонна ўрнига 1605 тонна сабзавот маҳсулотлари ҳадя этдилар. Бундай катта ютуқларга эришишимизда Тошбой Раҳимов, Турғун Авлонов, Маннон Халилов, Соат Исматов, Раҳимберди Исматов ўртоқлар сингари миришкор деҳқонларимиз ўзларининг бой тажрибалари, ҳалол меҳнатлари билан муносиб ҳисса қўшдилар.

Шу кеча-кундузда ерлар шудгор қилинаяпти. Келгуси йил мўл ҳосилига ҳозирдан пухта замин тайёрлаяпмиз.

С. КАРИМОВ,
Калинин номли колхознинг бригада бошлиғи.

ЕР ҲАЙДАСАНГ, КУЗ ҲАЙДА

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ШУДГОРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 29 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан бери
Юқори Чирчиқ	2,2	98,4	Ўрта Чирчиқ	3,9	69,1
Оққўрғон	3,2	96,5	Бекобод	3,9	45,6
Калинин	1,6	87,1	Бўка	3,7	41,6
Орджоникидзе	6,3	76,0			
Янгийўл	4,0	75,1	Область бўйича	3,6	71,9

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВнинг

Венгрия Социалистик ишчи партиясининг IX съездида 1966 йил 29 ноябрда сўзлаган нутқи

Ўртоқ Л. И. Брежнев Венгрия Социалистик Ишчи партиясининг IX съездида нутқ сўзлаб, қуйидагиларни айтди: партия турмушининг энг муҳим масалаларини, партиянинг ички ва халқаро сиёсатини муҳокама қилмоқ учун тўпланган венгер коммунистларининг олий партиявий анжуманида ҳозир бўлиш имкониятига эга бўлганлигимизни юксак қадрлаймиз.

Венгрия Социалистик Ишчи партияси, деб сўзини давом эттирди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, бутун дунёда Венгрия ишчилар синфининг ва бутун меҳнаткаш халқнинг чиниққан жанговар авангарди бўлиб танилди. У кураш, синовлар ва ғалабаларнинг шонли йўлини босиб ўтди. Янги дунё учун олиб борилаётган буюк жангнинг ҳамма босқичларида венгер революционерлари халқ бахти ишига, коммунизм ишига садоқатли, актив, забардаст, мард курашчилар бўлиб келдилар ва шундай бўлиб қолмоқдалар.

Дунёни революцион йўл билан қайта қуришда, деди яна Л. И. Брежнев, силлиқ ва текис йўллар бўлмайди, бу ишда турмушнинг ҳамма ҳолларида ярай берадиган тайёр рецептлар ва формулалар бўлмайди. Ҳар бир коммунистик партия социалистик ривожланишнинг муштарак қонунларини билиб ва улардан фойдаланиб, қардош партияларнинг тажрибаларини ҳисобга олиб, ўз-ўзига йўл оча беради. Ўз халқининг авангарди бўлиб олдинги сафда бориш жуда қийин иш. Бунинг учун марксизм-ленинизмга, ишчилар синфининг ишига, меҳнаткаш халқ ишига чексиз садоқат, зийраклик ва йўлни аниқ топа билиш, принципиаллик ва шу билан бирга тактиканинг пишиқ бўлиши, ҳамма қийинчиликларни ва тарихнинг тик бурилишларини моҳирлик билан енгиб ўтмоқ учун саботли ва севуққонли бўлиш лозим. Венгрия коммунистларининг партияси мана шундай пайтларда ўз вазифасини юксак даражада англаб ишлаганлиги билан ўзининг етуклигини исбот қилди. Буни кейинги ўн йиллик давр айниқса яққол кўрсатиб турибди.

Нотиқ халқ венгриясининг социалистик қурилиш соҳасида ва халқаро майдонда эришган муваффақиятларини таъкидлаб, бундай деди:

Шу нарсани хурсанд бўлиб қайд қилмоқ керакки, экономика соҳасида совет-венгер ҳамкорлиги йилдан-йилга авж олиб, ҳар иккала томонга фойда етказмоқда. Мамлакатларимизнинг товар обороти ўтган йил жуда катта рақамни—қарийб бир миллиард сўмни ташкил қилди. Биз халқ хўжалик планларни муваффақиятли равишда координация қилмоқдамиз.

Бутун планетада зафарли революцион процесс авж олиб бораётган ҳозирги вақтда, деб сўзини давом эттирди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, халқаро коммунистик ҳаракатининг бирлигини ва жипслигини мустаҳкамлаш учун кураш алоҳида аҳамият касб қилмоқда. Коммунистлар ҳозирги замоннинг энг прогрессив, изчил ва нуфузли кучидир. Жаҳоннинг ва социализмнинг тақдири кўп жиҳатдан уларнинг жипслигига ва бирлигига боғлиқ.

Бемалол айтиш мумкинки коммунистик партияларнинг катта кўпчилиги ўз зиммаларидаги юксак тарихий масъулиятни англаб, империализмга қарши, тинчлик, халқлар озодлиги учун, демократия ва социализм учун курашда жаҳон коммунистик ҳаракатининг барча отрядлари сарфлаётган куч ва ғайратни бирлаштиришни талаб қилмоқдалар. Бу эса, халқлар озодлигини бўғиб келаётган империалистик агрессорларга зарба бериш ҳаракатлари мувофиқлаштирилсин, деб тобора қатъият билан айтилаётган талабларда, шунингдек кўпгина қардош партияларнинг, вужудга келган вазиятни ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг вазифаларини коммунистлар яна коллектив бўлиб муҳокама қилишлари учун шарт-шароит тобора етилмоқда, деб айтаётган фикрларида ўз ифодасини топмоқда.

Империалистлар коммунистик ҳаракат бирлигининг мустаҳкамланишидан қўрқаётганликлари, кучимизнинг мустаҳкамланишидан қўрқаётганликлари очиқ кўриниб турибди. Улар бунга қандай қилиб бўлса ҳам халақит бермоқ учун ҳар хил найранглар ва макр-ҳийлалар ишлатмоқдалар. Маркчси-ленинчи партияларнинг кенгаши кимларнидир ҳаракатимиздан «ронда қилишни» ўзига мақсад қилиб олади, деган миш-мишларни кейинги вақтларда буржуа матбуоти зўр бериб тарқатаётганлиги тасодифий эмас. Империалистлар иғвогарлик мақсадида тарқатаётган шу миш-мишларнинг ҳаммаси ғирт ёлғон, албатта.

Жаҳоннинг турли районларида империалистик реакция кучлари, агрессия кучлари активлашиб кетган ҳозирги кунда социализм мамлакатларининг ҳаракатларини, халқаро ишчи ва коммунистик ҳаракатнинг, ҳозирги замондаги барча прогрессив кучларнинг курашини бирлаштириш вазифаси айниқса кескин вазифа бўлиб қолмоқда, деб таъкидлади нотиқ. Европа халқларининг хавфсизлигига таҳдид солаётган Ғарбий Германия реваншчиларининг очкўзликдан иборат кирдикорларига, қаҳрамон Куба халқининг ўз юртида социализм қуришга империалистларнинг халақит бериш учун қилаётган уринишларига, Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги бир қанча мамлакатларнинг озодлиги ва мустақиллигига қилинаётган ҳамлаларга ва айниқса АҚШ империализмининг Вьетнам халқига қарши олиб бораётган босқинчилик урушига антиимпериалистик фронтнинг бирлашган кучлари қарама-қарши қилиб қўйилиши мумкин ва лозим. Социалистик давлатлар ҳамдўстлиги ва коммунистларнинг халқаро армияси мана шу кучларнинг ўзагидир.

Хитой Компартиясининг раҳбарлари Вьетнам халқини ҳимоя қилиш учун биргаликда ҳаракат қилишдан бош тортиб, ўзлари истасалар ҳам, истамасалар ҳам, бу билан объектив равишда империалистларга ёрдамлашмоқдалар ва Вьетнамнинг курашини мураккаблаштирмоқдалар. Бу билан улар Вьетнам халқи олдида, қардош партиялар олдида, жаҳоннинг барча революцион кучлари олдида ўз зиммаларига оғир масъулият олмоқдалар.

Хитой Компартиясининг ҳозирги йўлини белгилаб бераётган Хитой раҳбарларининг сиёсатидаги кўпгина жиҳатлар аччиқ афсусланиш ҳисларини туғдирмоқда, марксизм-ленинизм таълимотига, социалистик интернационализм принципларига асло тўғри келмайди буюк муштарак ишимизга катта зарар етказади. Шу билан бирга, биз Хитой Компартияси марксизм-ленинизм байроғи остидаги жаҳон коммунистик ҳаракатининг жипслашган сафларида яна ўз ўрнини оладиган вақт келади, деган умидни сақлаб келмоқдамиз.

Сиз, Азиз дўстларга ватанингизни социалистик йўлда ривожлантиришда янги катта муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз, дейди яна КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари. Биз совет коммунистларига келганда, бундан буён ҳам биз Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Венгрия Социалистик Ишчи партияси билан, Совет Иттифоқининг Венгрия Халқ Республикаси билан қардошларча дўстлигини мустаҳкамлашга бутун кучимизни сарфлайверамиз.

Ўртоқ Л. И. Брежнев ўз нутқининг охирида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Венгрия Социалистик ишчи партияси IX съездига табрикномасини топширди.

Сўнгра ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети номидан съездга эсдалик совғаси — В. И. Ленин портретининг скульптурасини тақдим этади.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ

ОБЛАСТЬ ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

ИШЧАН ГРУППАЛАР

Янгийўл районидаги Калинин номли колхоз халқ контроли группаси (раиси ўртоқ Шукуров), қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда правление ва партия ташкилотига яқиндан амалий ёрдам кўрсатмоқда.

Группа ўз ишларини план асосида олиб боради. Шуниси қувончлики, назоратчилар хўжаликнинг барча соҳаларини қамраб олишга ҳаракат қилмоқдалар. Группа олти секцияга бўлинган: пахтачилик, чорвачилик, механизациялаш, пиллачилик, қурилиш, маданият ва турмуш масалалари билан шу соҳани яхши биладиган кишилар шуғулланмоқдалар.

Иш планига группа колхоз ишлаб чиқаришига оид энг керакли масалаларни киритади. Текширишларга кенг активлар жалб қилинмоқда. Ҳар бир текшириш натижалари партия комитети ёки колхоз правлениеси мажлисида мунтазам муҳокама қилиб борилади, тегишли чоралар кўрилади.

Колхоз назоратчилари фермаларда ем-хашакларни тежаш масаласи билан шуғулландилар. Сигирларни боқиш ва тўғри рационни қўллаш эвазига соғин сигирлардан кунига қўшимча равишда 50—100 литрдан сут соғиб олишга эришилмоқда.

Оржоникидзе районидаги «Хўжакент» совхозида тузилган халқ контроли группаси (раиси ўртоқ А. Пратов) ҳам анча ибратли ишлар қилмоқда. Группа уч йилдан буён совхоз маъмуриятига ва партия ташкилотига хўжалик иқтисодий кўрсаткичларини яхшилашда амалий ёрдам бериб келмоқда. Назоратчилар шу йилнинг ўзидаёқ план асосида 17 марта текшириш ўтказдилар.

Группа аъзолари умумхалқ контроли ишига ижодий ёндошмоқдалар. Улар иш планларини қишлоқ хўжалик ишлари мавсумига мувофиқлаб тузадилар. Шу асосда далаларда, фермаларда иш қандай бораётганлигини текшириб турадилар. Яна муҳим томони шундаки, группа фақат ишлаб чиқариш масалалари билан чекланиб қолмаётир. Совхоз ишчилари ва хизматчиларнинг турмуш шароитини ўрганади, ғамхўрлик қилади. Яқинда назоратчиларнинг ташаббуси билан илгари электр ўтказилмаган баъзи участкаларга Ильич чироқлари ўрнатилди. Группа қилаётган ишлари юзасидан партия комитетида тез-тез ҳисобот бериб туради.

Область партия комитети Янгийўл районидаги Калинин номли колхоз ва Оржоникидзе районидаги «Хўжакент» совхози халқ контроли группаларининг иш тажрибаларини ўрганиб чиқиб маъқуллади ҳамда бу тажрибаларни бошқа жойларда ёйишга қарор қилди.

ҚАНТАРИЛГАН ВАГОНЛАР

Область халқ контроли комитети навбатдаги мажлисида айрим корхоналар ва станцияларда темир йўл вагонларининг нормадан ортиқча вақт туриб қолаётганлиги ҳақидаги масалани муҳокама қилди. Масала комитет мажлисига қўйилишидан олдин назоратчиларнинг катта бир группаси область темир йўл станцияларида, саноат корхоналарида бўлиб, катта текшириш ўтказди.

Текширишдан шу нарса маълум бўлдики, кўпчилик ташкилотлар СССР Министрлар Советининг темир йўл станцияларида вагонларни ўз вақтида бўшатиш ва юкларни ташиб олишни таъминлаш ҳақидаги қарорини қониқарсиз бажармоқдалар. Фақатгина уч ой ичида (июль-сентябрь) саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари, колхоз ва совхозлар раҳбарларининг ўтакетган бепарволиги оқибатида 16 мингдан ортиқ вагон станцияларда белгиланган нормадан ортиқча вақт туриб қолган. Бунинг учун темир йўл ташкилотларига 52 минг 907 сўмлик жарима тўланган.

Оҳангарон цемент-шифер комбинатида вагонлардаги юкни кечаю-кундуз тушириб олиш йўлга қўйилмаган. Юк ташувчилар етишмайди. Бу корхона уч ой ичида нормани 20 минг вагон-соат ошириб юборган. Фақатгина сентябрь ойи ичида вагонлар нормадаги беш соат ўрнига 12 соатдан туриб қолди. Шунинг учун комбинат 11,5 минг сўм зиён кўрди. Янгийўлдаги темир-бетон буюмлари заводи ва кондитер фабрикаси, «Узводстрой»нинг Тошкент сув омбори қурилиш-монтаж бошқармаси ва бошқа ташкилотлар ҳам вагонларнинг юк билан бекор туриб қолишига йўл қўймоқдалар.

Область халқ контроли комитети хўжасизлик қилиб, давлатга катта зиён келтираётган раҳбарларни жазолади. Оҳангарон цемент-шифер комбинат директорининг ўринбосари И. Горюнов ва Тошкент сув омбори қурилиш-монтаж бошқармаси бошлиғининг ўринбосари А. Кравченколарга ярим ойлик маоши миқдорида жарима солинди. Янгийўл кондитер фабрикаси транспорт цехининг бошлиғи А. Петров корхона маъмурияти буйруғи билан ишдан олинди. Ўрта Чирчиқ колхозлараро қурилиш ташкилоти бошлиғи Б. Кимга виговор берилди. Комитет Тошкент темир йўл бўлинмасининг бошлиғи Я. В. Баходлин эътиборини юкларни ташиб олишда йўл қўйилаётган камчиликларга қаратди ва унга бу камчиликларни тезда бартараф этишни топширди.

МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК

Зилзила туфайли пойтахтимизда анчагина бинолар шикастланди. Уларни тиклаш, янги бинолар қуриш учун жуда кўп қурилиш материаллари талаб қилинади. Шу сабабдан областдаги бинокорлик материаллари саноати корхоналарига планга қўшимча маҳсулот тайёрлаш ҳақида топшириқ берилган эди. Аммо ишонч оқланмади. Яланғоч, Олмалиқ, Янгийўл ғишт заводлари бошқармалари, Ангрен бинокорлик материаллари комбинати, Оҳангарон цемент-шифер комбинати плandan ташқари 27 миллион дона ғишт ва 60 минг тонна цемент етказиб беришлари зарур эди. Пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқариш уёқда турсин, шу йилнинг тўққиз ойлик плани ҳам бажарилмади. Пландагидан 19,5 миллион дона ғишт ва 1400 тонна цемент кам ишлаб чиқарилди. Шундай қилиб, «Главташкентстрой»га қарашли қурилиш ташкилотларига 4 миллион дона ғишт, 11,5 минг тонна цемент кам етказиб берилди. Табиийки, бинокорлар шу боисдан бир мунча қийинчиликка учрадилар.

Комитет Олмалиқ, Янгийўл, Яланғоч ғишт заводлари бошқармаларининг раҳбарлари Н. Клименко, Я. Нуя, К. Мўминов, Оҳангарон цемент-шифер комбинати ва Ангрен бинокорлик материаллари комбинатининг раҳбарлари М. Эпельбаум, В. Кругленко ўртоқларни қаттиқ огоҳлантириб, улар зиммасига давлат плани ва социалистик мажбуриятларининг сўзсиз бажарилишини таъминлашга қаратилган тадбирлар ишлаб чиқиш вазифасини юклади.

ШУДГОРГА ЭЪТИБОР

Кенг дала. Кеч кузнинг юз-кўзларни ачитувчи совуқ шамоли эсиб турибди. Лекин шунга қарамай, пайкалларда иш қизғин. Тер тўкиб етиштирилган «оқ олтин»ларни нес-нобуд қилмай йиғиб-териб олган ва пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари дўндириб қўйган колхозчилар, мана, энди янги ҳосил тараддудини кўрмоқдалар. Ғўзапоялар юлиб олинмоқда. Ҳали яқиндагина пахтазор бўйлаб «пўлат от»ларини жавлон урдириб юрган механизаторлар, энди ер бағрини тилиб, шудгор қилмоқдалар.

Карта четидан ўтиб бораётган бир кишига нигоҳ ташлаймиз. У далада ишлаётганлар билан бош силкиб, хорма, бор бўл, қилиб сўрашгач, шудгор бораётган карта томонга йўл олди. Бу ерлардан ҳозиргина трактор юриб ўтган эди. Бояги киши ерга энгашди-да, қўлидаги линейкага ўхшаш узун таёқча билан шудгорнинг чуқурлигини текшириб кўрди. Афтидан тракторчининг иш сифати унга ёқмади шекилли, бошини кўтариб атрофига қараб қўйди. Бу маҳалда тракторчи йигит картанинг этагига етиб қолган эди. Тезда у етиб келди.

— Хорма, ука, — деди у, — тракторчига ва тўхта ишорасини қилди.

Йигит сакраб трактордан тушди-да унинг ҳузурига келди. Нима демоқчисиз, дегандек унга тикилиб қолди.

— Ерни алдаган деҳқон — ўзини алдайди, — деди бояги киши.

— Гапингизга тушунаолмадим,— ҳайрон бўлиб қолди тракторчи.

— Демоқчиманки, бояги киши шудгорга ишора қилди, — ишни бошидан пухта қилиш керак. Ер белгиланган чуқурликда ҳайдалмаяпти!

Тракторчи йигит ҳижолатдан нима дейишини билмай бошини қуйи солди.

... Биз фурсатдан фойдаланиб бояги кишининг кимлиги билан қизиқдик. Суҳбатдан маълум бўлди-ки, Раҳмон ака Эгамбердиев колхознинг энг актив халқ назоратчиларидан экан.

— Ўзингиздан қолар гап йўқ, — дейди Раҳмон ака. — Колхозчиларимизнинг асосий эътибори келгуси йил ҳосилига тайёргарлик кўришга қаратилган. Биз назоратчилар ҳам бу ишга ҳисса қўшишга аҳд қилдик. Колхозимизда 30 га яқин халқ назоратчилари бор. Улар бригада ва звеноларга бириктиб қўйилган. Шу кунларда назоратчилар далама-дала юриб, шудгорлашнинг сифатини текширишмоқда.

Орджоникидзе районидаги Киров номли колхоз халқ назоратчилари — ҳақиқатан ҳам қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг жонкуярларидир. Колхоз йилдан-йилга мамлакатга кўплаб пахта, сабзавот ва чорвачилик маҳсулотлари етказиб бермоқда. Бунда уларнинг ҳиссаси катта бўлмоқда. Негаки, халқ назоратчилари йўл қўйилаётган камчиликларнинг олдини олиш ва уни тугатишда колхоз правлениеси ва партия ташкилотига яқиндан ёрдам бермоқдалар. Р. Эгамбердиев, С. Фаёзов, Ғ. Собиров, В. Рўзибоев сингари жонкуяр назоратчилардан колхозчилар миннатдор.

... Кузнинг ўрталари эди. Колхознинг иккинчи ва тўртинчи бригадаларидан пунктга келадиган пиёз миқдори бирданига камайиб кета бошлади. Колхоз партия комитети бу ишни текшириб кўришни назоратчиларга топширди. Маълум бўлишича, у ерда пиёз ҳосили айрим қўли эгри кишилар томонидан талон-торож қилинаётган экан. Улар фош қилинди.

... Сут-товар фермасида сут соғиб олиш миқдори камайиб қолди. Бунинг сабабини аниқлаш ҳам жонкуяр назоратчиларга топширилди. Халқ назоратчилари синчиклаб текшириш ўтказдилар. Соғин сигирларга ем-хашак ўз вақтида берилмаётганлиги, молхонада зоотехника қоидалари қўпол равишда бузилаётганлиги, буларнинг ҳаммаси соғин сигирлар сутининг камайишига сабаб бўлаётганлиги исбот қилинди. Камчиликларни тугатиш юзасидан тадбирлар кўрилди. Иш юришиб кетди. Соғин сигирлардан илгаригидек ҳар куни 750-800 литр эмас, 850-900 литр сут соғиб олина бошланди.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Халқ назоратчилари ҳар соҳада сергак туриб жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Н. ҚАЮМОВ.

ТОШКЕНТДАГИ 2-тикув фабрикаси халқ назоратчилари яхши ташаббус кўрсатиб, маҳсулот сифатини яхшилаш, корхона маркасининг шуҳратини ошириш учун курашмоқдалар. Суратда: назоратчилар навбатдаги рейд пайтида. (Ўнгда) назоратчи О. Умарова, цех бошлиғи И. Беляева, мастер В. Карабанова ва моторист У. Зокирова ўртоқлар тайёр кийимлар сифатини текширишмоқда.

А. Абалян фотоси.

МАШИНАЛАР БЕКОР ТУРИБДИ

Янги Тошкентни қуриш ишлари авжида. Кўчалардан юк ортиб ўтаётган машиналар кети узилмайди. Лекин айрим кўчалардан автомашиналарнинг қатнаши мумкин эмаслиги ишни бирмунча қийинлаштирмоқда.

Шу туфайли ҳам янги йўлларни барпо қилиш масаласи муҳим бўлиб қолди. Бундай йўллар «Октябрь» колхози ва «Партия XXI съезди» совхозининг территорияларида якка тартибда уй-жой қурилаётган массивда ҳам қурилиши керак. Бу ишлар қандай боряпти?

Текшириш натижасида шу нарса аниқландики, йўл қурилиши жуда суст бормоқда. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети «Гордорстройремонт» трестига ободончилик ишларини йўлга қўйиш юзасидан қўшимча план берган эди. Бу топшириқни муваффақиятли бажариш учун асфальт — бетон аралашмаси, шағал, тупроқ ва бошқа қурилиш материалларини кўплаб ташиб етказиб берилиши зарур. Ана шу муҳим ишни бажариши керак бўлган марказлаштирилган юк ташиш шаҳар автотрести ўз зиммасига олган вазифасини қандай адо этмоқда? Айтиш керакки, трестнинг шофёрлари кунига 10 минг тоннадан ортиқ юк ўрнига, 5—6 минг тонна юк ташимоқдалар.

Лекин бу ҳол Ўзбекистон ССР автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигидаги ўртоқларни сира ташвишга солмаётир. Улар трестдаги ишни жўнаштириб юбориш юзасидан зарур чораларни кўрмаётирлар, аксинча, фақатгина ишни тақсимлаб бериш билангина чегараланиб қолмоқдалар.

Бу топшириққа биноан марказлаштирилган юк ташиш шаҳар автотрести кунига «Гордорстройремонт»нинг қурилиш майдонларига 6700 тонна, Тошкент область автотрести эса 1700 тоннадан асфальт-бетон етказиб бериши керак.

Лекин топшириқ бериш — бу ишнинг бошланиши холос. Энг муҳими бу топшириқнинг қандай бажарилаётганлигини текширишдир. Лекин министрликдаги ўртоқлар бунга бепарволик билан муносабатда бўлмоқдалар. Шунинг учун ҳам юқоридаги трестлар топшириқни ҳатто 50 процентга етказиб ҳам бажаришмаяпти. Айниқса, шаҳар автотрести иши талабга жавоб бермайди. Негаки, бу ерда машиналардан унумли фойдаланиш учун етарли тадбир кўрилмаяпти. Агар трест бўйича 1100 автомашина бўлса, шундан 300 га яқини йўлга чиқмайди. Натижада кунига давлатнинг 20 минг сўм пули бекорга сарф бўлмоқда.

Сўзимизнинг исботи учун фактларга мурожаат қилайлик. Шаҳарнинг 145-автобазасидаги 231 машинадан 150 таси бекор туради. Автобаза ходимларининг бепарволиги туфайли қурувчиларга ҳар куни ўртача 300 тонна асфальт — бетон қоришмаси кам етказиб берилмоқда. Бу ўз навбатида қурилиш материали ишлаб чиқараётган заводнинг ишлаб чиқариш қувватидан тўла фойдаланишга ҳам халақит бермоқда.

Шунингдек 1, 39 автобаза ва 2503-автоколоннада ҳам ана шу сингари камчиликлар содир бўлмоқда.

Агар сиз автотрест ва автобаза раҳбарларидан, нега иш бундай суст йўлга қўйилган, деб сўрасангиз, ҳар хил баҳоналарни рўкач қиладилар. Лекин баҳона билан ваъдани бажариб бўлмайди-ку!? Шаҳарда А. Қаюмов, М. Файнлейб ўртоқлар директорлик қилаётган автобазалар юк ташишда жуда яхши натижаларга эришмоқдалар. Нега уларнинг тажрибасини ўрганиш ва оммалаштириш мумкин эмас.

Текис, яхши йўлларга эга бўлмасдан туриб турар-жой бинолари қурилишини кучайтириб юбориш мумкин эмас. Шундай экан, транспортчиларимиз ўз ишларига ниҳоятда масъулият билан муносабатда бўлиб, йўл қурилиши учун керакли бўлган материалларни вақтида етказиб бериш учун ҳаракат қилишлари лозим.

А. БРОНШТЕЙН,

Тошкент шаҳар халқ контроли комитетининг штатсиз инспектори.

СУРАТДА: «Узхлопкомаш» заводи штампчиси Григорий Брякин. У—илғор ишчи, нуқул сифатли маҳсулот тайёрлайди, шу билан бирга жамоат ишларида ҳам актив қатнашади. Г. Брякин—завод халқ контроли группасининг аъзоси. Уни кўпинча корхона цехларида, ишлаб чиқариш участкаларида учратасиз. Бу жонкуяр назоратчи бракка қарши курашгани курашган. Ҳукуматимиз унинг катта хизматларини тақдирлаб, Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлади.

М. Нуриддинов фотоси.

ҚЎЛДАН КЕТГУНЧА...

Газопровод бошқармасининг вакили ўртоқ Ғафуров ёнига шоферни олиб, Тошкентдаги 10-автомобиль ремонти заводининг қўшқанотли катта дарвозасидан кириб келди. Завод раҳбарлари уни қўлларини кўксиларига қўйиб кутиб олишди.

— Хуш кўрдик, қадамларига хасанот.

— Автобусимиз ремонтдан чиққан бўлса, олиб кетай деб келдик. Мана, буюртма қоғози. — Вакил ПАЗ-651 маркали машина ремонти учун заводдан ёзиб берилган 2337-квитанцияни узатди.

Тайёр маҳсулотни тарқатиш бўлимининг бошлиғи буюртма қоғозини авайлаб стол тортмасига қўйди-да, меҳмонларни қатор-қатор саф тортиб турган машиналар олдига бошлаб келди.

— Мана шу сизнинг автобусингиз бўлади. Танияпсизми? Ўзиям ремонтдан чиққач, кулворди-да. — Бошлиқ булбулигўё бўлиб кетди. — Шунақа, оғайни. Бизлар ҳам сўзининг устидан чиқадиганлардан миз. Айтган муддатимизгача қойилмақом қилиб тузатиб қўйдик машинангизни. Қани шофер ука, рулга ўтир...

Шофер тушмагур эпчил бола экан, уёқ-буёғини аввал бир кўрайчи дегандек, машина копотини очиб, синчиклаб текшира кетди. Ғафуров эса автобус салонига кириб ремонт сифатини кўздан кечира бошлади. Ўриндиқлардан бирига ўтирган эди, алланарса қарс этиб кетди. Қараса, омонат бураб қўйилган винт ва болтлар бирин-кетин тўкилаётган экан. Ўрнидан туриб салон чироқларига разм солди. Ҳаммаси омонат. Машина росмана бир силкинса, плафонлар тутдай тўкилиб кетади. Оёқ остига қаради. Линолиум полга йўғон михлар билан қоқилибди. Ойналари ўрнига паст сифатли капрон ишлатилибди, автобуснинг ичи ва ташқи томони кўримсиз рангга бўялибди.

— Ўртоқ Ғафуров, буёққа бир қараб юборинг, — чақириб қолди шофер. — Вакил фиғони фалакка чиқаёзган шоферга яқин келди.

— Нима гап?

— Машина мутлоқ яроқсиз.— У бармоқларини букиб санай кетди. — олтита балоннинг ҳаммасидаги шиналар янгисига алмаштирилмаган бу бир! Ярим ўқ мустаҳкамланмаган — икки, конус втулкаси, шайба ва гайкалар етишмайди — уч...

Шофер ўн саккиз комплект деталлар йўқлигини ҳисоблаб берди. Яна бироз вақт ўтгач, ремонтда қанча-қанча камчиликларга йўл қўйилганлиги маълум бўлди. Муҳтарам газетхон биргина машина ремонтидаги камчиликларни намунча батафсил гапирилмаса деб менга эътироз билдириши мумкин. Кошкийди ягона машинагина шундай қилинган бўлса! Заводда бўлсангиз ҳар куни буюртмачи ва ремонтчилар ўртасидаги машмашанинг гувоҳи бўласиз. Негаки, корхона коллективи ўз маҳсулотининг сифатли бўлиши учун курашмаяпти, завод маркасининг обрўйи қолмаяпти.

Масалан, энг оддий нарса — юк машиналари платформасини тайёрлашни олайлик. Текширишда шу нарса маълум бўлдики, платформалар нам тахтадан ишланаётган экан. Табиий орадан бироз вақт ўтгач, тахта қурийди. Кейин тоб ташлаб, оралари катта-катта бўлиб очилиб қолади.

ГАЗ-93 автомобилларини ремонт қилиш вақтида гидросистема ва металл платформалар мутлақо тузатилмас экан. Лойиҳада автомобиллар ремонти сифатини оширишга қаратилган технология линияси кўзда тутилган. Аммо заводда ҳозир бундай линия йўқ. Шунингдек, кўпчилик участкалар ва постлар ремонтни тезлаштиришга халақит бераяпти деб, бузиб юборилибди.

Завод жуда кўп буюртмачилардан рекламациялар олаётганига шубҳаланмаса ҳам бўлади. 5-автобус парки, Пахтаорол техникуми ва бошқа ўнлаб хўжаликлар ўз машиналари сифатсиз ремонт қилингани учун заводга шикоят хати ёзиб юборганлар.

Шуни айтиш керакки, завод маъмурияти, партия ташкилоти ва касаба союз комитети шаҳар партия комитетининг 1963 йил 12 августдаги қарорини бажариш юзасидан ҳанузгача бирор дуруст иш қилганлари йўқ. Ўша қарорда корхонада маҳсулот сифати ғоят пастлиги кўрсатиб ўтилган ва аҳволни тузатиш юзасидан йўл-йўриқлар белгилаб берилган эди. Афсуски, ишда силжиш бўлмаяпти. Энди шундай ҳаққоний бир савол туғилади:

Буюртмачиларни қачонгача сиз — ремонтчилар алдаб, ранжитиб юрасиз? Бу саволга директор В. Ф. Вишневский ва бош инженер В. В. Рубанов ўртоқлар қандай жавоб қайтаришар эканлар?

Г. САТАЛКИН,

Тошкент шаҳар халқ контроли комитетининг инспектори.

НАЗОРАТЧИЛАРГА МУКОФОТЛАР

Областимизда умумхалқ контроли фаолиятида актив иштирок этаётган назоратчилар жуда кўп. Улар жамоат топшириғини сидқидилдан бажариб, ўз бурчларини яхши ўтамоқдалар.

Яқинда область халқ контроли комитети жонкуяр назоратчилардан 69 кишини умумхалқ контроли фаолиятида актив қатнашиб келаётганликлари учун Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва область ижроия комитетининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади. Улар орасида Ўрта Чирчиқдаги «Тошкент» наслчилик совхози халқ контроли группасининг раиси Е. Ефимов, Янгийўлдаги Киров номли колхоз халқ назоратчиси Т. Шокиров, Бекобод шаҳар халқ контроли комитетининг штатсиз бўлим мудири Н. Соловьев, Орджоникидзе районидаги Ленин номли колхоз халқ контроли группасининг раиси Х. Абдулқосимов ва бошқа ўртоқлар бор.

ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШЛАРИДА

ЛЕНИН район партия активининг йиғилишида «КПСС XXIII съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этиш юзасидан район халқ назоратчилари олдида турган вазифалар тўғрисида»ги масала муҳокама қилинди. Партия активи бу масала юзасидан район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Б. Халиловнинг докладини тинглади ва муҳокама қилди.

Йиғилишда корхоналар, қурилиш ташкилотлари халқ контроли группаларининг раислари сўзга чиқиб ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар. Группа раислари — Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонти заводидан К. Матвеев, Ўрта Осиё темир йўли бошқармасидан М. Илҳомов, 3-автокомбинатдан Г. Раҳимов, «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси партия ташкилотининг секретари А. Ахманова, 2-автомобиль ремонти заводи директори А. Илюкевич ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқиб, назоратчилар фаолиятига партия ташкилотлари раҳбарлигини тағин ҳам кучайтириш зарурлигини гапирдилар. Район назоратчилари бешйиллик план режаларини амалга ошириш соҳасида ўз олдиларида турган янги вазифаларни белгилаб олдилар.

Йиғилиш муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилди.

* * *

ФРУНЗЕ райони саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари ва муассасаларида кўплаб халқ контроли группалари фаол ишламоқда. Улар ишлаб чиқариш резервларини аниқлаш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва таннархни арзонлаштириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш сингари масалаларда партия ташкилотларига яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Шу кеча-кундузда район халқ назоратчилари олдида қандай вазифалар турибди? Назоратчилар фаолиятига партия раҳбарлигини яхшилаш учун яна нималар қилиш керак? Район партия активининг навбатдаги йиғилишида ана шу масала муҳокама қилинди. Бу ҳақда район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Т. И. Акимова доклад қилди.

Актив йиғилишининг қарорида халқ назоратчилари фаолиятини янада яхшилашга қаратилган тадбирлар белгиланди.

ФИЗКУЛЬТУРА ВА ОММАВИЙ—МУДОФАА ИШЛАРИНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

(ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДАН)

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати физкультура ва спортни, Армия, Авиация ва Флотга кўмаклашувчи Бутуниттифоқ кўнгилли жамият (ДОСААФ) ишларини янада яхшилашга ҳамиша катта эътибор бериб келмоқдалар. Физкультура ва спорт руҳий бойликни, маънавий софликни ва жисмоний камолотни ўзида уйғунлаштириб, мужассамлантирган совет кишисини тарбиялашнинг муҳим воситаларидан бири эканлиги КПСС Программасида, КПСС XXIII съездининг қарорларида кўрсатиб ўтилган.

Физкультура ҳаракатини ривожлантиришда кейинги йилларда бир мунча ижобий натижаларга эришилди. Бу соҳада область физкультурачилари ҳам бир мунча олга қараб одим ташладилар. Кейинги сал кам икки йилда спортчилар сафи 60 мингдан зиёд кишига ортди. Ўтган 1965 йилда ва бу йилнинг ўн ойида 40 минг разрядли спортчи, 38 минг ГТО значкисти тайёрланди, область рекордлар жадвалига 50 дан ортиқ ўзгартиш киритилди. Шу йилнинг ўзида областда (Тошкент шаҳрини ҳисобга олмаганда) 35 та СССР спорт мастери тайёрланди. Тошкент области спортчилари республика спартакиадасида, мактаб ўқувчилари спартакиадасида, «Пахтакор» жамияти республика Марказий Совети биринчиликларида ғолиб келиб, биринчи ўринни эгалладилар. Бундай муваффақиятга сўзсиз шаҳар партия комитетлари, район партия комитетлари, шаҳар ва район ижроия комитетлари, комсомол, касаба союз ва жамоатчи ташкилотларининг катта ёрдами туфайли эришилди. Шу билан бирга физкультура ва оммавий мудофаа ишлари соҳасида ҳали жиддий камчиликлар ҳам бор. Область партия активининг бўлиб ўтган йиғилишида шу масалалар муҳокама қилинди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг шу йил 11 августда қабул қилган «Физкультура ва спортни янада ривожлантириш чоралари тўғрисида»ги қарори асосида. областда физкультура ишлари аҳволи ва уни янада яхшилаш тадбирлари» тўғрисида область партия комитетининг иккинчи секретари ўртоқ **А. С. Пономарев** доклад қилди.

Партия ва ҳукуматимиз меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг энг муҳим воситаларидан бири бўлган физкультурага катта аҳамият бермоқдалар. Буни областимиз мисолида кўриш мумкин. Сўнгги йилларда Чирчиқ, Олмалиқ, Янгиобод шаҳарларида ва Юқори Чирчиқ, Оққўрғон, Орджоникидзе районларида спорт ишлари бирмунча жонлантириб юборилди. Бу шаҳар ва районларда яшовчи аҳолининг ўртача тўртдан бири физкультура ва спорт билан шуғулланади. Кейинги ойларда областда бир қатор стадионлар, спорт заллари, майдончалар қурилди. Оққўрғонда жуда қисқа муддатда 13 минг ўринли стадион барпо этилди, Аммо областда физкультура ва спорт ишлари ҳали чинакамига оммавий тус олган деб бўлмайди. Бўка, Калинин, Янгийўл районларида спорт ишлари жуда паст савияда. Бу районларда физкультура ва спорт билан умумий аҳолининг 7—12 проценти шуғулланади, холос. Буларнинг кўпчилиги ҳам юқори синф ўқувчиларидир. «Пахтакор» кўнгилли қишлоқ спорт жамиятининг Бўка, Янгийўл, Бекобод район советлари иши ҳам мутлақо қониқарсиз. Бу районларда спорт иншоотлари қурилишига эътибор берилмаётир, мусобақалар камдан-кам ўтказилмоқда.

Партия активи йиғилишида областда оммавий мудофаа ишларининг аҳволи ҳам муҳокама қилинди. Бу ҳақда область ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ **А. И. Бродова** доклад қилди.

Областимизда 2234 бошланғич ташкилот бўлиб, унинг сафида 533 минг аъзо бор. Аммо бу бизни сира ҳам қаноатлантирмайди. Бу область аҳолисининг 37 процентини ташкил қилади, холос. Шунингдек спорт-техника, ҳаваскорлар клублари ҳам жуда оз. Ўтган йили кўплаб техник мутахассис тайёрланди, 1600 мусобақа ўтказилиб, унда 40 минг киши иштирок этди.

ДОСААФ ташкилотлари кейинги вақтларда яхши ташаббус бошлашди. Улуғ Ватан урушида қаҳрамонларча ҳалок бўлган кишилар хотирасини абадийлаштириш, «жанговар бурчак»лар ташкил этиш, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари билан учрашувлар ўтказиш анъанага айланди. Ёшларни ҳарбий хизматга жўнатиш олдидан кечалар уюштириш, хизматни ўтаб, Совет Армияси сафидан қайтиб келганларни тантанали кутиб олиш одат тусига кираяпти. Ёшлар хизматга бирор техник касбни эгаллаб, «Ватан мудофаасига тайёр» значогига норма топшириб, жисмоний бақувват бўлиб жўнашмоқда.

Янгийўл ДОСААФ жамиятининг иши мақтовга сазовор. Янгийўлликлар шу йилнинг ўзида оммавий мудофаа темаларида 200 дан ортиқ лекция ва суҳбатлар ўтказдилар. Учрашувларда Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, Совет Армияси офицерлари ва жангчилари шонли традицияларимиз ҳақида сўзлаб беришди, ёшларни ана шу анъаналарни муносиб давомчилари бўлишга чақирди.

Чирчиқ электрохимия комбинати досаафчиларининг ибратли ишларидан ҳам бошқа коллективлар ўрнак олса арзийди. Бу ерда техник тўгараклар мунтазам ишлаб турипти. А. Шелепин мотобол бўйича Ўзбекистон ССР чемпиони унвонини олган. А. Чернов эса сувости спорти бўйича республика чемпиони. «Тошкенткабель» ДОСААФ жамияти ҳам областда энг илғор ва намунали коллективлардан саналади. Завод директори К. Сафонов, партия ташкилотининг секретари Н. Павлий, ДОСААФ жамиятининг раиси С. Асриев ўртоқлар оммавий мудофаа ишларини яхшилаш учун ҳамма имкониятларни ишга солмоқдалар. Заводда ёшларни хизматга жўнатиш ва кутиб олиш традицияга айланган.

Аммо областнинг ҳамма жойларида ҳам оммавий-мудофаа ишлари кўнгилдагидек деб бўлмайди. Бир қатор колхоз ва совхозларда, олий ўқув юртлари, мактаблар ва муассасаларда ҳануз бошланғич ташкилотлар тузилмаган. Орджоникидзе районида аҳолининг атиги 13 проценти, Калинин районида эса 16 проценти ДОСААФ аъзоси, холос. Область ДОСААФ жамияти разрядли спортчилар тайёрлашда ҳам бошқа областларга қараганда анча орқада. Спорт мастери, биринчи ва иккинчи разрядли спортчилар жуда кам тайёрланди. Спорт-техника тўгараклари ва ҳаваскорлар клуби кам.

Айрим жойларда ДОСААФ ишидан беҳабар бўлган кишилар ишламоқдаки, бу оммавий мудофаа ишларини яхшилашга таъсир қилмоқда. ДОСААФ область жамияти шу йилнинг ўзида 50 ўқитувчи ва инструкторни ишга қабул қилиб 67 кишини бўшатди. Олмалиқ, Бекобод, Янгийўл ДОСААФ жамиятларининг раислари уч марта, Юқори Чирчиқ район ДОСААФ жамиятининг раиси эса тўрт марта алмашилди. Бундай усулда ишлаш билан албатта яхши натижаларга эришиб бўлмайди.

Докладлар юзасидан бўлган музокараларда сўзга чиққан ўртоқлар, физкультура ва спорт соҳасида бирмунча ютуқларга эришган «Политотдел» колхози, Свердлов номли колхоз, Олтинтопган комбинати, Бекободдаги 2, Олмалиқдаги 15, Калинин районидаги 11-мактаб ишлари ҳақида гапириб, областда, айниқса қишлоқ районларида физкультура ва спортни чинакам оммавий тус олмагани, бу ишга етарли эътибор берилмаётгани, физкультура ҳаракатидан тарбиявий ишда фойдаланилмаётгани, айрим колхозларда, совхозларда ва муассасаларда физкультура ташкилотлари тузилмагани, физкультура штатидан бошқа мақсадларда фойдаланилаётганлигини қаттиқ танқид қилдилар.

Олмалиқ шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **В. Муҳамедов** биринчи бўлиб сўз олди. Олмалиқда физкультура ва спорт ишлари бирмунча кўнгилдагидек бўлса, ДОСААФ ишлари анча бўш. Шаҳарда янги стадион, уч футбол майдони, баскетбол, волейбол, шахмат-шашка клуби, тир қурилди. Яқин орада сузувчилар учун хавза ҳадя этилади. Унинг иситилган сувида йил давомида машқлар ўтказса бўлади. Олтинтопган комбинати спортчилари янги-янги марраларни қучмоқдалар. Бу коллектив сафида 11 спорт мастери, 14 мастерликка кандидат, 400 дан ортиқ биринчи разрядли спортчи шуғулланмоқда. Шаҳар аҳолисининг тўртдан бири физкультура ва спорт билан шуғулланади.

Ўртоқ В Муҳамедов шаҳарда спорт ва оммавий-мудофаа ишларини янада яхшилаш ҳақида гапириб Ўзбекистон физкультура институти, Ўзбекистон радио ва телевидение давлат комитети адресига ҳам танқидий фикрлар айтди. Кейинги беш-олти йил ичида Олмалиққа Ўзбекистон физкультура институтини битириб чиққан бирорта мутахассис юборилмаган. Телевидение эшиттиришларида спортга жуда кам эътибор берилади. Ўзбек тилида деярли спорт эшиттиришлари олиб борилмайди.

Оққўрғон район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **С. Тоиров** районда физкультура ва спорт аҳволи ҳақида гапириб, спорт иншоотлари қурилишига жиддий эътибор бериш кераклигини айтди. Район марказида стадион қурилди. Яқин орада 8 минг ўринли ҳовза қад кўтаради. Шунингдек Алимкент, Солдатское посёлкаларида янги стадионлар қурилади.

Музокараларда сўзга чиққан «Политотдел» колхози раиси **Хван Ман Гим**, Ўрта Чирчиқ район ижроия комитетининг раиси **А. Назаров**, Чирчиқ шаҳар партия комитетининг секретари **Н. К. Савченко**, область комсомол комитетининг секретари **Б. С. Тошхўжаев**, Ўзбекистон ССР ҳарбий комиссарнати сиёсий бўлимининг бошлиғи **П. И. Кургузов**, республика ДОСААФ жамияти раисининг ўринбосари **М. Мамажонов**, «Меҳнат» жамияти область Советининг раиси **К. Нуъмонов** ўртоқлар физкультура ва спортни, оммавий ҳамда мудофаа ишларини янада яхшилаш борасида қимматли фикрлар айтишди.

Партия активи йиғилишида кўрилган масалалар бўйича тегишли қарор қабул қилинди.

Актив йиғилишида область партия комитетининг биринчи секретари **М. А. Абдуразоқов**, Ўзбекистон КП Марказий Комитети маъмурий органлар бўлими мудирининг ўринбосари **Г. В. Архангельский**, область партия комитетининг секретарлари **П. В. Костриков, Х. Р. Мусахонова**, область халқ контроли комитетининг раиси **И. Р. Раҳматов**, республика спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзи совети раисининг ўринбосари **Э. А. Аминов** ўртоқлар қатнашдилар.

Янгийўл районидаги Усмон Юсупов номли комбинат аъзолари меҳнатда юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Сут соғиш йиллик плани муддатидан илгари ортиғи билан адо этилди. Суратда: комбинат зоотехниги Аҳмаджон Шохобов моҳир сут соғувчилардан (чапдан ўнгга) Анна Улянкова, Муқаддамхон Пирматова ва Кимёхон Мастоноваларни қўлга киритган муваффақиятлар билан табрикламоқда.

Х. Эралиев фотоси.

СОФИЯ ТАБАССУМИ

БОЛГАРИЯ ДАФТАРИДАН

I.

Ўнбеш, йигирма йил муқаддам кўрган жойларингизга яна борадиган бўлиб қолсангиз кишининг кўнглида алланечук ҳис-туйғулар жўш уриб кетади. Мен ҳам ҳозир шунақа кайфиятда эдим. Болгария Халқ Республикасига борадиган Тошкент область қишлоқ хўжалик делегацияси составида мен ҳам бор эдим. Бу хабар мени жуда қувонтириб юборганди. Ахир бундан йигирма бир йил илгари кўрган Софияда бўламан...

Шу фикр кўнгилдан ўтди-ю, 1945 йилдаги София кўз олдимга келди. Болгар халқи немис-фашистлар оёғи остида топталган ўз мамлакатларини, севикли пойтахтлари Софияни уруш жароҳатидан тозалар, вайроналар ўрнида янги кварталлар, кенг кўчалар, истироҳат боғлари, хиёбонлар барпо этардилар. Болгар халқи биз ўзбеклар сингари гулпараст эканлар. Улар бир томонда янги бино қураётган бўлсалар, бир томондан гулзор бунёд этардилар.

Болгарлар билан совет кишиларининг дўстлиги, биродарлиги пўлатдек мустаҳкам, шудринг томчиларидек мусаффо, тоғ қояларн каби абадий эканлигини биз ҳар қадамда сезиб, пайқаб турардик. София кўчаларида юрганимизда, қишлоқларга чиққанимизда қизлар рўмолчаларини силкитиб бизни қутлашар, чоллар қақиқдек вино тутиб ардоқлашар, кампирлар пешоналаримизни силаб халоскорларимиз дея миннатдорчилик билдиришарди. Урушдан сўнг иқтисодий оғир йил бўлишига қарамай улар биз билан ҳар бир нарсани баҳам кўришни истардилар.

Мана бугун қалбга яқин, кўзга таниш, меҳмондўстликлари, ғамхўрликлари билан диллардан чуқур жой олган гўзал Софияга бораяпман.

Самолёт илон изи бўлиб оқиб ётган катта-кичик дарёлар, тоғ бағридаги яшил ўрмонлар, Андижон беқасамидек бири сариқ, бири қизил, бири қорамтил бўлиб товланаётган экинзор далалар устидан пастлаб учиб ўтади. Ана, қизил томли, қизил деворли иморатлар аниқ кўрина бошлади.

Самолёт ерга оҳиста қўнади. Салонларда ғовур-ғувур. Бу ерда бир неча хил миллат тилини эшитиш мумкин эди. Русча, болгарча, ўзбекча, французча, немисча, инглизча...

Салом қадрдон София! Гўзал шаҳар куз қуёшининг ҳаётбахш нурига чўмилиб ётарди. Кўкўпар иморатлар, оромгоҳ хиёбонлар, биллур фонтанлар шаҳарни яна ҳам жозибали қилиб кўрсатарди.

Кўчалардан ўтиб шаҳар ичкарисига кириб борардик. Ҳаммаёқни синчиклаб кузатиб борсам ҳам ўша вақтдаги таниш белгиларни тополмасдим.

— София жуда ўзгариб кетибди, — дедим атрофга боқиб, — кўчаларга терилган ғиштсимон ялтироқ тошлардан бошқа ҳеч нарсани таний олмаяпман...

— Ия, илгари бу ерда бўлганмисиз? — сўрайди ҳамроҳларимдан бири.

...Ўша йилларни, 1945 йилнинг ёз ойларини эслаб кетаман. Ҳарбий қисмимиз Софияда турарди. Баъзи кунлари шаҳарни айланишга чиқардик. Уруш жароҳатлаган кўчалардан, бомба ҳовуздек ўйиб кетган гулзорлардан ўтганда юрагимиз ачишиб кетарди. Уйининг томини тузатаётган, кўчанинг бузилган жойини созлаётган, гулзорларни аслига мослаб янгича оро бераётган эркаклар, аёллар, йигитлар, қизлар бизга мурожаат қилиб, икки қўлларини бир-бирига бирлаштирган ҳолда «Рус-болгар халқлари абадий дўст» ишорасини билдирардилар. Биз уларнинг ёнига яқинлашиб солдатчасига честь берардик-да, қўлларидан белкуракларини олиб баъзан тош териш учун жой текислардик, баъзан гул кўчатга чуқурча ўйиб берардик. Шунда улар «Гитлер кўчаларимизни бузди, гулзорларимизни қуритди, сизлар шаҳримизни озод қилдиларинг, боғимизга, хиёбонимизга дўстлик кўчатларини экдиларинг!» деган гапларни зўр хурсандчилик ва миннатдорчилик билан айтишарди.

Ўша вақтда бўлган бир воқеа сира эсимдан чиқмайди. Мен дарвозада қоровуллик қилиб турардим. Кечга томон бўлинма командирининг ўринбосари ёнимга келиб, Иван Астахов билан Карим Ниёзовлар шу вақтгача келишгани йўқ, жуда хавотирдаман, келишган заҳотиёқ менга телефон қил, деди. Мен топшириғингиз бажарилади, дедим. Шундай дедим-у, ўзимнинг ҳам юрагим увишиб кетди. Нега кечикишдийкин?!

Соат тўққизларга яқинлашган эди. Эшик тақиллади, Иван билан Карим. «Қаёқда қолдиларинг, нақ командир...» Улар «тисс», дедилар ва эшикни оч, секин кириб кетақолайлик, дедилар. Йўқ дедим, командирнинг буйруғи қонун. Шунда уларнинг орқасида турган нотаниш киши менга яқинлашиб:

— Ўртоқ солдат, булар ажойиб йигитлар экан, менга катта яхшилик қилишди, — деди.

Мен бу ким, деган ишорани қилдим. Иван ва Карим бири қўйиб, бири гапириб беришди. Улар шаҳар айланиб юришганда ҳалиги одамнинг бир кекса киши билан девол ураётганини кўриб қолишган. «Кел, бир ёрдам берайлик», деб ишга киришган. Девол битиб кетишаётганда оила аъзолари хурсандчиликларини ҳеч қаерга сиғдиролмай уларни қўярдақўймай меҳмон қилишган. Кечикканларинг учун командир сизларни хафа қилмасин деб мана ҳозир улар билан бирга ўзи келган экан.

Мен воқеадан хабардор бўлгач, командирга телефон қилдим. Командир келди.

— Биз оиламиз билан солдатларингиздан жуда миннатдормиз, раҳмат уларга, шундай солдат тарбиялаган сиз совет командирлари ҳам омон бўлинг, — деди бояги киши.

Командиримиз воқеадан хабардор бўлгач чеҳраси ёришди ва «биз болгар дўстларимиз учун ҳар қандай нарсани бажо келтиришга тайёрмиз», деди.

Мен ҳозир, орадан йигирма бир йил ўтгач София кўчаларини айланиб юриб Иван билан Карим ғиштини урган, томини ремонт қилган уйни қани энди тополсам. Афсус, ўша вақтда улардан ўша уй қайси кўчада эди, у одамнинг исми-фамилияси қанақа эди, сўраб олмаган эканман. Софияликлар, на фақат софияликлар, бутун болгар халқи совет кишиларининг беғараз ёрдамларини таърифлаб, қувонч билан тўлқинланиб сўзлашарди. Имоним комилки, бу миннатдорчилик ҳис-туйғулари тўлқини ичида ўша одамнинг ҳам жарангдор ниндоси бор!

Бугунги София янги либос кийиб жуда ёшариб кетган. Кўчалар серқатнов, хиёбонлар гавжум.

Софияни немис-фашистлардан озод қилган ва бу йўлда қаҳрамонларча ҳалок бўлган совет солдатларига қўйилган ёдгорлик зинасига гул чамбарлар қўйиб бўлгач, атрофни кўздан кечириб турганимизда невараларини етаклаб бир мўйсафид келиб қолди. У бу ерга гул қўймади, аммо ёдгорлик зинасига тиз чўкиб бошларини қуйи солди ва мармар тошларга қўл тегизиб, кейин қўлини ўпди. Невaralар ҳам боболари нима қилса, шуни қайтаришди. Чол ўрнидан туриб юқорига кўтарилди...

Шу ерда келган-кетганларни расмга олиб юрадиган фотографлардан бири мўйсафидни бизга кўрсатиб:

— У доим шунақа қилади. Билганларнинг айтишига қараганда унинг бир рус оғайниси София учун бўлган жангда ҳалок бўлган, лекин жасадини тополмаган, у шу ерга дафн қилинган бўлса ажаб эмас, деб ҳамиша унинг руҳига сажда қилади, дейишади.

Ҳалок бўлган совет солдатларининг ёрқин хотираси учун қўйилган ёдгорлик Софиянинг тинч, сердарахт, салқин жойида. Бир кунда бу ерга қанча одам келиб кетади, саноғига етиб бўлмайди. Ёдгорлик саҳни катта майдон бўлиб, икки томонига мармар тошлар устига лавр баргидан ўнта олтин ранг гул чамбар қўйилган. Булар шонли Совет Армиясининг немис-фашистларга берган ўнта қақшатғич зарбасининг тимсолидир.

Совет кишилари, Совет Армияси солдатлари шарафига қўйилган ана шу ёдгорликларни кўрганда кўнгилда аллақандай мағрур ҳис жилваланади. Халқимиз қаҳрамонлиги, қардошларнинг бизга бўлган чексиз муҳаббати қалбларни яйратган ҳолда София кўчаларини сайр қиламиз, эътиборга сазовор жойларини кўрамиз. Болгарияни бундан юз йилча муқаддам турк султонлари исканжасидан озод қилган руслариинг баҳодирликларидан ҳикоя қилувчи ёдгорликларни кўздан кечирдик. Бу жойларни зиёрат қилиб юрарканмиз, хаёл, эътибор аллақаерда, Ленин проспектидаги болгар халқи учун энг муқаддас жой бизни зўр куч билан тортарди.

Георгий Димитров мавзолейи томон йўл олдик. Бу жой болгар халқи учун, уларнинг чин дўстлари учун муқаддас бўлиб, Софияга келган одам у ерни зиёрат қилмай кетмайди.

Биз мавзолей деворлари тагига гулчамбарлар қўйиб, одамлар кетидан ичкарига, буюк инсон сиймосини кўрмоққа аста юриб бормоқдамиз. Турганларнинг чеҳраси маъюс, гап-сўзлар оҳиста айтилади. Бу ерга келишимиздан олдин айтишган эди, Георгий Димитров мавзолейини етти юз кишн олти кунда оқ мармардан қуриб битказган экан. Қурганлар, иштирок этганларнинг гапига қараганда мавзолей қурилишида ишлаган одамларнинг кўзидан ёш аримаган, уйқу ҳақида, дам олиш тўғрисида ўйламаганлар. Улар мармар тош кўтариб унинг оғирлигидан оҳ чекмаганлар, улуғ доҳийларининг бевақт вафотидан фиғон чекиб, ўртаниб йиғлаб унга мавзолей қурганлар.

Мавзолей эшигига яқинлашганда шаҳло кўзларида ёш халқаланиб турган ўттиз беш ёшлар чамасидаги аёлга қараб қолдим. У майин рўмолчаси билан кўзларини тез-тез артиб турарди. Балки у ҳозир партизан отасининг ўрмонли тоғларда душман томонидан қийнаб ўлдирилганини эслаётгандир. Унинг тоғ лочини деб ном олган отаси фарзандларига «ахир бир кун Болгариянинг покиза тупроғи душманлардан тозаланади, доҳимиз Георгий Димитров бизни озодликка олиб чиқади», деб кўп гапирарди. Тоғ лочини, меҳрибон дадаси айтган кун келди, аммо шу бахтиёр дамларда унинг ўзи йўқ.

Аёл дадасининг «Мен Георгий Димитров билан кўришганман» деган сўзларини мана ҳозир яна эслади. 1945 йилда Георгий Димитров Болгарияга келган кунда ҳам унинг шу сўзларини эслаб фиғон чеккан эди. Қани энди дадаси тирик бўлса...

Ўша 1945 йили, худди ўша куни биз ҳам билакларимизга қизил лента боғлаб олиб шаҳар кўчаларида юрар эдик. София кўчаларида транспорт қатнови тўхтаган, шаҳар аҳолиси кўчаларни, йўлкаларни, хиёбон ва майдонларни тўлдирган эди. Ҳамманинг қўлида юрак сўзлари ёзилган байроқ ва плакатлар. Ҳали-ҳали кўз ўнгимдан кетмайди, кенг кўчанинг у бошидан бу бошигача эгаллаган қизил алвонга йирик ҳарфлар билан «Да живе Георгий Димитров» деб ёзилган плакатни бир томондан ишчи, иккинчи томондан деҳқон йигит кўтариб боришарди. Ёш ҳам, кекса ҳам, эркак ва аёллар ҳам фақат шу сўзни, «Да живе Георгий Димитров»—«Яшасин Георгий Димитров» деган сўзни тўхтовсиз такрорлашарди. «Да живе Георгий Димитров» деган ҳайқириқ София осмони гумбазини ларзага келтирарди.

Болгар халқи ўз доҳисини кафтида кўтаришга тайёр эди. Халқнинг Георгий Димитровга бўлган муҳаббати океандек чексиз, дарёдек тўлқинли эди. Биз совет солдатлари ҳам унинг оташин нутқини шу ерда туриб эшитганмиз.

— Болгар халқининг совет кишилари билан дўстлиги биз учун сув, ҳаводек зарур,— деган эди у ўшанда.—биз шу буюк дўстликка қанча содиқ бўлсак ҳамиша бизга ғалаба ёр бўлади!

Қулоқларим остида шу қайноқ сўзлар жаранглаб эшитилгандай бўлди. Хаёл иплари йигирма бир йил илгариги воқеалар оғушига чулғанган экан, ўзимни ўнглаб олдим. Георгий Димитров жасади қўйилган саркофагга яқин келиб қолган эканмиз. Улуғ сиймо, буюк инсон салобат билан, бироз жилмайган қўйи юзларида нур, абадий ухлаб ётарди.

Одамлар оқими бу ердан тўхтовсиз ўтиб тураркан, уларнинг ҳар бири оташин коммунист, рейхстаг можаросида немис-фашистларни ўзининг пўлатдек мустаҳкам иродаси, найзадек ўткир сўзлари билан олам халқлари олдида шармандаи-сармисор этган буюк инсон қаршисида бўйин эгиб, унга таъзим қилиб ўтардилар.

Йигирма бир йил илгариги воқеалар, бугунги ажойиб ўзгаришлар дилдан ўтар, кўзга ташланар экан. бугунги София сира-сира ҳам беш юз ёшга кирганга ўхшамас эди. Чунки унинг гул-гул очилган хиёбонлари, кўкўпар иморатлари, гавжум кўчалари, янги барпо этилган район ва шаҳарчалари Софияни жуда ҳам ёшартириб, қайтадан безаб юборган эди. Шу сабабли ҳам бу кўҳна, аммо навқирон шаҳар ўз аҳолисига ҳам, меҳмонларига ҳам доим табассум билан жилва сочиб қарайди.

Шу куни кечга томон Софиядан Болгариянинг жанубий вилояти—Хасковога йўл олдик.

С. МАҲКАМОВ.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА

ТЎНҒИЧ МУЗИКА МАКТАБИ

Пойтахтнинг Пушкин кўчасидаги қатор уйлар орасида бу ҳашаматли бино алоҳида кўзга ташланиб туради. Бу ерда узукун ҳаёт қайнайди. Бир хонада бўлажак санъаткор янги қўшиқни ўрганаётган бўлса, ёнидагисида ёқимли куй таралади, яна бирида меҳрибон устоз ёнида ўтириб фортепьяно чалишни машқ қилаётган ўсмирни учратасиз.

Энди пайқаган бўлсангиз керак, бу ер Тошкент Давлат консерваторияси! Республикамизда энг йирик музика олий ўқув юрти ҳисобланган бу даргоҳ иш бошлаганига 30 йил бўлди.

Тошкентдаги олий музика мактаби базасида 1936 йилда ташкил топган консерватория шонли йўлни босиб ўтди. Қанчадан-қанча кадрлар ҳаётга йўлланма олди. Ҳозирда республикамизнинг музика санъатини бойитишдек муҳим ижодий ишга ўзларининг ажойиб талантлари билан муносиб ҳисса қўшиб келаётган атоқли композитор, созанда ва қўшиқчиларнинг аксарияти шу ерда таҳсил кўрган.

Ҳа, Тошкент Давлат консерваторияси ҳар томонлама равнақ топди. Ўқув-моддий базаси мустаҳкамланди. Музиканинг мавжуд ҳамма жанрлари бўйича машғулотлар олиб борилади. Консерваториянинг профессорлари А. Козловский ва Б. Зейдман, доцентлари Ф. Ҳарратов ва А. Одилов, кекса педагоглари И. Ҳамроев, Ҳ. Раҳимов ва бошқалар ўз классларида доим юқори ўзлаштиришга эришмоқдалар.

Фаолиятининг дастлабки йилларида консерватория ўқитувчилари ва студентлари олдига музика классиклари, хусусан Совет композиторлари ижодини кенг пропаганда этишдек муҳим вазифа қўйилган эди. Консерватория ўқитувчилар коллективи бу ва шунга ўхшаш бошқа ишларни шараф билан адо этди.

Ўзбекистон Компартиясининг Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг 1960 йилда музика таълимини янада яхшилаш ва республика музика санъатини ривожлантириш тўғрисида қабул қилган қарори Тошкент Давлат консерваторияси фаолиятини тағин ҳам жонлантиришда катта роль ўйнади.

Консерватория йирик музика даргоҳига айланган. Ўқув-тарбия ишлари билан бирга турли оммавий тадбирларни ўтказишда ҳам унинг хизмати катта бўляпти. Консерватория ҳузурида концерт бюроси ва музика лекторийси ишлаб турибди. Жойларда консерватория ўз халқ университетларига эга.

Бундан ташқари консерватория ўқитувчилари аҳоли ўртасида нафосатни кенг ёйишда ҳам анчагина ишлар қилди. Шаҳримизда, жумладан республикамизнинг бошқа жойларида кўчма лекция ва концертлар ташкил этиб турибди.

Тошкент Давлат консерваторияси ижодий камолот сари илгарилаб бормоқда. Йирик музика даргоҳи ҳали жуда кўп музика санъати ихлосмандларига олий маълумот беради, республикамизнинг тўнғич олий музика мактаби деган шарафли номни фахр билан сақлайди.

А. АЛИЕВ.

ФОЙДАЛИ СЕМИНАР

Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтининг ихтисослаштирилган лабораториялари бир неча кун олий ўқув юртлари ўқитувчилари билан гавжум бўлди. Улар лабораторияларга ўрнатилган «Экзаменатор», «Ласточка» каби ақлли аппаратлар иш структураси билан яқиндан танишдилар.

Институтда республика олий ўқув юртларида программалаштирилган ўқитиш методи бўйича ўтказилган семинар жуда яхши самара берди. Семинарга 150 киши қатнашди.

Программалаштирилган ўқитиш методидан фойдаланиш соҳасида бу олий ўқув юртида анчагина ибратли тадбирлар амалга оширилди. Бир неча лабораториялар ана шу метод бўйича қайта жиҳозланди. Бу ерга келган меҳмонлар институт ўқитувчиларининг қилган ишларини кўриб жуда хурсанд бўлдилар.

Семинарда Москвадаги программалаштирилган таълим сиртқи факультетининг декани доцент И. Тихонов янги метод бўйича ўқитиш соҳасида тўпланган тажрибалар билан ўртоқлашди. Москвадаги полиграфия институтининг доценти А. Дорошкевич назарий механика бўйича тузилган программалаштирилган дарсликнинг яратилиш тарихи тўғрисида сўзлаб берди.

Катта ижодий йиғин миқёсида ўтган семинар программаси академик А. Бергой томонидан тузилган эди.

ЭРТАГА — АФРИКА КУНИ

ЭРКСЕВАР ҚИТЪА

Бутун дунёдаги прогрессив ва эрксевар инсоният ҳар йили 1 декабрда ўз озодлиги учун курашаётган Африка халқлари билан халқаро бирдамлик кунини нишонлайди. Шу куни жаҳондаги катта-кичик халқларнинг ҳаммаси уйғонаётган қитъа халқлари билан ўз бирдамлигини изҳор қилади.

Европалик ва америкалик мустамлакачилар асрлар давомида ана шу қитъанинг халқларини қаттиқ эксплуатация қилиб келдилар. Африка қитъасининг беҳисоб бойликларини таладилар, бутун-бутун қабилаларни йўқ қилиб юбордилар. Лекин Африка халқларининг қалбида озодликка бўлган ишонч ва интилиш ҳеч қачон сўнмаган. Бу интилиш Октябрь революциясидан сўнг, иккинчи жаҳон урушидан сўнг айниқса кучайди. Африкада миллий озодлик ҳаракати тобора кучайиб борди. Улар бирин-кетин сиёсий мустақилликни қўлга кирита бошладилар.

Эндиликда мустамлакачилар зулмидан халос бўлган кўпгина Африка мамлакатларининг халқлари келажакка комил ишонч билан боқиб, янги ҳаёт қуришни бошлаб юбордилар. Бирлашган Араб Республикаси, Жазоир, Мали, Гвинея, Конго, (Браззавиль) каби мамлакатлар ўзлари учун нокапиталистик тараққиёт йўлини танлаб олдилар. Улар мустамлакачиликнинг иқтисодий занжирларидан тобора қутилиб боряптилар. Ана шу мамлакатларда иқтисодий тараққиётнинг муҳим омили бўлган давлат сектори мустаҳкамланаяпти, аграр масалалар дуруст ҳал қилинаяпти. Илгари капитал корчалонларга қарашли бўлган йирик саноат корхоналари ва банклар национализация қилинаяпти.

Эндиликда территорияси жиҳатидан жаҳондаги қитъалар ичида иккинчи ўринни эгаллайдиган Африкада 36 та сиёсий мустақил давлат мавжуд.

Иқтисодий сиёсий мустақилликни қўлга киритиш билан бир қаторда улар иқтисодий мустақилликка ҳам эришиш йўлида дадил қадам қўймоқдалар. Масалан, Занжибар ҳукумати мамлакатдаги асосий корхоналарни ички ва ташқи савдонинг анчагина қисмини ўз назорати остига олди, Жазоир ҳукумати эса илгари чет эл монополияларига қарашли бўлган барча шахта ва конларни национализация қилиш тўғрисида қарор қабул қилди. Кейинги йиллар Бирлашган Араб Республикаси, Ливия ва Жазоирда қатор чет эл компанияларнинг фаолияти шу ҳукуматлар назорати остига қўйилди.

Совет Иттифоқи ва социалистик мамлакатлар ёш Африка давлатларининг иқтисодий ривожланишида дўстона ҳамкорлик қилаяптилар. Шу мамлакатлар кўрсатаётган ёрдам туфайли Африканинг қатор давлатларида йирик хомашё заводлари, электр станциялари бунёдга келтирилди. Табиий бойликлар разведка қилинди.

Африка давлатлари саводсизликка қарши кураш ва халқ маорифини ривожлантириш соҳасида улкан ишларни амалга оширишга киришдилар. Бу табиий. Чунки Африканинг жуда катта кўпчилик аҳолиси то шу пайтгача ёппасига саводсиз ҳисобланади. Кейинги пайтда бунга чек қўйиш учун озод Африка давлатлари давлат томонидан мактаблар ва билим юртлари ташкил қилинди. Уларда камбағалларнинг болалари ўқишяпти. Суданда бепул мактаб таълими амалга оширилган. Тунисда ва Гвинеяда болаларнинг жуда катта кўпчилиги янги очилган мактабларда таҳсил олмоқда. Социалистик мамлакатларнинг миллий кадрлар тайёрлаш соҳасида кўрсатаётган ёрдами тобора кенгаяпти.

Африка мамлакатларининг овози халқаро майдонда тобора баралла янграмоқда, уларнинг жаҳондаги обрўси янада ошмоқда. Мустақил Африка давлатлари эришаётган муваффақиятлари империалистларни ғазаблантирмоқда. Улар ёш давлатларнинг иқтисодий ва сиёсий қийинчиликлардан фойдаланиб айрим ижтимоий, миллий, диний ва қабила группалари ўртасида тўқнашувларни келтириб чиқармоқдалар, бу билан Африка мамлакатларининг бирлигини қўпоришга жон-жаҳдлари билан уринаяптилар. Лекин ёш давлатлар бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилишга интиляптилар. Яқинда Аддис — Абеба шаҳрида қатор Африка бирлиги ташкилоти аъзолари бўлган мамлакатларнинг конференциясида уларнинг империализмга қарши курашда бирдам эканликлари яна бир карра жаҳон жамоатчилиги олдида намойиш қилинди.

Африка кунида планетамиздаги барча қитъаларнинг эрксевар халқлари уйғонаётган қитъа халқларига янги муваффақиятлар тилайдилар.

И. СУЛТОНОВ.

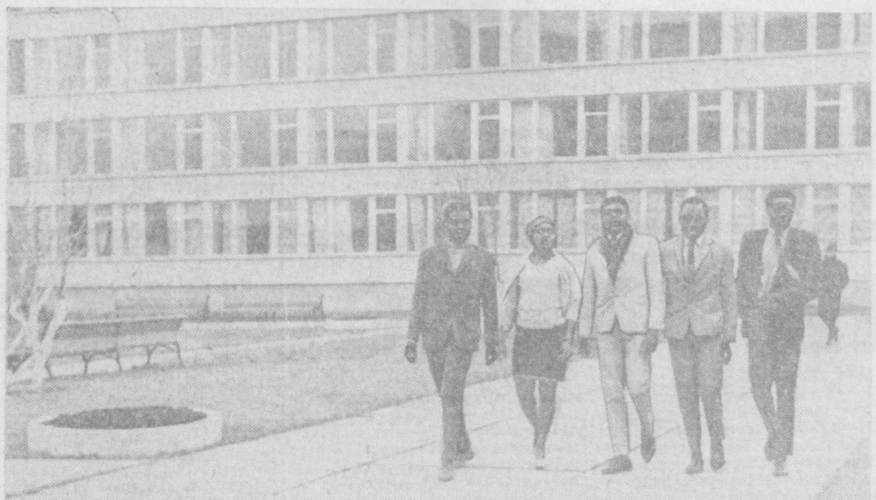

Ёш мутахассисларни тайёрлашда Совет Иттифоқи Африка қитъасидаги мамлакатларга яқиндан ёрдам бермоқда. СССРнинг Олий ўқув юртларида Африка қитъасининг минглаб ёшлари тарбия олмоқда. Айниқса Патрис Лумумба номидаги халқлар дўстлиги университетида кўплаб Африкалик студентлар ўқимоқдалар. Суратда: Кениялик студентлар.

В. Созинов фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

АФРИКА ЛАВҲАЛАРИ

Тошкент рассомлари Ч. Ахмаров ва Р. Чориев яқинда Африкада бўлиб тинчликсевар африкаликларнинг характерли ҳаётини тасвир этувчи кўпгина тасвирий асар намуналарини яратдилар. Рассом Чингиз Ахмаровнинг Кения, Танганика, Занжибар, Яман, Бирлашган Араб Республикаси мамлакатлари ва халқлари ҳаётини тасвир этувчи тасвирий санъат асарларини, жумладан, «Ёш Африка» сериясига бирлаштириш мумкин.

Рассомнинг Африкага сафари кундалиги — бу ўзига хос, ранг-баранг юзлаб расмлар мазмун ва мундарижасидан иборатдир. Масалан, яманлик ёш араб, Дар-ас-салом университетининг секретари — араб қизи ва қоҳиралик автобус ҳайдовчи йигитнинг портретлари жуда жозибали ишланган. Бу портретлар мазмунида африкаликларнинг катта жасорати ва меҳнат шижоати кўрсатилган. Ана шу расмларда ўз мамлакатининг озодлиги ҳамда фаровонлиги учун курашаётган, ўз кураши билан ажойиб ўзгаришлар яратаётган кишиларнинг ёрқин қиёфаси гавдаланди.

Тошкентлик ёш рассом Рўзи Чориев Ғарбий Африка мамлакатлари бўйлаб сафар қилди. Унинг ана шу мамлакатлар бўйлаб қилган сафари мобайнида яратилган график варақаларида совет туристларини иззат-ҳурмат ва меҳмондўстлик билан кутиб олган африкаликлар тасвир этилади. Бу тасвирий асарларда рассом хушчақчақ ва меҳрибон кишилар характерига моҳирона кириб борган. Рассомнинг ана шундай сермазмун, воқеабанд асарларидан бирига мисол қилиб «Гўзаллик қироличаси» портретини кўрсатиш мумкин. Ёш рассом бу портретда африкалик аёл кайфиятини жонли равишда тараннум эта билган.

Работ шаҳри Африка мамлакатларининг гавжум, ажойиб шаҳарларидан бири. Шаҳар ҳаётини тасвирловчи рассомнинг график асарларида халқнинг икки даврга мансуб ҳаётини кўриш мумкин. Асарларда Касабланка пойтахтининг ҳозирги замон ва ўрта аср қиёфаси яққол намоён бўлади.

Рассом Р. Чориевнинг Африка бўйлаб саёҳати вақтида яратилган энг яхши бадиий тасвир асарларидан бири «Марокашлик аёл» картинасидир. Бу асар ўзининг сермазмунлиги ва жозибадор чиққанлиги билан киши диққатини ўзига тортади. Бу асар ёш рассомларнинг Москвадаги виставкасига юборилди.

Африка саёҳати таассуротлари Чингиз Ахмаровнинг «Икки дил достони» устида олиб бораётган ишларида ватанпарварлик ғоясини илгари суришда муҳим роль ўйнаяпти, ижодкорга янги илҳом манбаи бўляпти.

О. АПУХТИН.

Рассом Ч. Ахмаров ишлаган Африка расмларидан намуналар.

ОНАЛАР КЕЧАСИ

Шаҳримиздаги Наримонов номли маҳалла активлари аҳоли орасида қизиқарли тадбирларни амалга оширмоқдалар. Тематик кечалар, учрашувлар тез-тез бўлиб туради. Маҳалла клубида яқинда шаҳар маданият уйи томонидан кеча ўтказилди. Кечага кўп болали оналар таклиф этилган эди.

Маҳалла активларидан 12 болани тарбиялаётган Қаҳрамон она М. Ойтўраева сўз олади. У бахтиёр оналик ҳақида фахр билан гапирди. Кейин ёш болали оналарга фарзандлари учун туғилганлиги ҳақида гувоҳномалар берилди.

Клубга йиғилганлар маданият уйи тикув-бичув тўгараги аъзолари томонидан ташкил этилган катта кўргазмани завқланиб томоша қилдилар. Кечада бадиий ҳаваскорлик тўгараги аъзолари концерт қўйиб бердилар.

Ш. ШОАЛИМОВ.

Қитъаларда

„ПРАВДА“ МАҚОЛАСИ ЖАҲОН МАТБУОТИ МУҲОКАМАСИДА

Жаҳон матбуоти «Правда»нинг «Хитойдаги воқеалар хусусида» деган редакцион мақоласи баёнини батафсил босиб чиқармоқда ва бу мақолани қизғин шарҳламоқда. Жаҳондаги кўпгина мамлакатларнинг радио ва телевидениелари ўз эшиттиришларини, газеталар ўзларининг редакцион мақолалари ва шарҳларини шу мақолага бағишламоқдалар.

Бугун Лондондаги газеталарнинг ҳаммаси «Правда»нинг редакцион мақоласидан олинган парчаларни босиб чиқарди. Америкадаги «Нью-Йорк Таймс» газетаси шу мақолани деярлик тўла равишда эълон қилди. Брюссель, Токио ва жаҳоннинг бошқа пойтахтларидаги матбуот бу мақолага катта эътибор бермоқда.

СОФИЯ. Бугун «Работническо Дело» газетаси «Правда»нинг «Хитойдаги воқеалар хусусида» сарлавҳали редакцион мақоласини тўла равишда босиб чиқарди.

ПРАГА. Бугун «Руде Право» ва «Млада Фронта» газеталари «Правда»даги редакцион мақоланинг баёнини босиб чиқардилар. «Руде Право» газетасининг уқтириб ёзишича, бутун дунёдаги қардош партиялар, Хитойда «маданий революция» ниқоби остида қилинаётган ишлар марксизм-ленинизмга бутунлай зид, социализмга зарар етказмоқда ва илмий коммунизм идеясининг фақат обрўйини тўкиш мумкин, деган хулосага келдилар.

ВАРШАВА. Бугун «Трибуна Люду» газетаси «Правда» газетасининг «Хитойдаги воқеалар хусусида» редакцион мақоласи баёнини подвал мақола қилиб босиб чиқарди. Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети органининг уқтириб ёзишича, Хитойдаги воқеалар жаҳон коммунистик ҳаракатида, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларида, бутун дунёдаги прогрессив жамоатчилик орасида тобора катта ташвиш ва безовталик туғдирмоқда.

ПАРИЖ. Бугун француз матбуоти «Правда» газетасининг редакцион мақоласи тўғрисида Москвадан олинган хабарларни босиб чиқарди. «Правда»нинг мақоласида, деб ёзади «Юманите» газетаси, «Жуда катта аҳамиятга эга анализ ва хулосалар» бор.

РИМ. «Унита» газетаси «Правда»даги мақолани «кучли ва ҳужжатлар билан исботланган мақола», деб таъкидлаб, шу мақола тўғрисидаги материалга «Пекиннинг сиёсати — бутун коммунистик ҳаракат учун хатарли» деб сарлавҳа қўйди. (ТАСС).

ПЕКИНДА ЯНГИ ШИОРЛАР

ПЕКИН, 28 ноябрь. (ТАСС). Хунвэйбинлар ўзларининг Данцзи баолари, шиорлари ва варақаларида одатда «ўла-ўлгунча раис Маони ҳимоя қилиш»га қасамёд қилар эдилар. Аммо, бугун улар Хитой Компартияси Марказий Комитети раисининг ўринбосари, Хитой Халқ Республикаси мудофаа министри Линь Бяо «ҳимоя қилиш» зарурлигини айтдилар.

Пекин кўчаларида «Раис Маонинг энг яқин сафдоши ўртоқ Линь Бяога қарши чиқадиган кўппакларнинг бошини янчиб ташлаймиз», деган катта шиорлар пайдо бўлди. Хитой Компартияси Марказий Комитетининг резиденцияси билан бир қаторга осиб қўйилган бошқа шиорда бундай дейилади: «Ўртоқ Линь Бяога қарши чиққан киши раис Маога қарши чиққан бўлади».

КУБА ЖУРНАЛИСТЛАРИНИНГ СЪЕЗДИ

ГАВАНА. Бу ерда Куба журналистлари союзининг II съезди ўз ишини тамомлади. Съезд союз уставига киритиладиган ўзгаришларни тасдиқлади. Вьетнам халқининг Америка агрессорларига қарши кураши билан бирдамлик масаласи юзасидан резолюцияни, шунингдек Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларининг бирдамлик ташкилотларини ва Латин Америкаси бирдамлик ташкилотини қўллаб-қувватлаш тўғрисидаги резолюцияни муҳокама этди ва қабул қилди. 1967 йилнинг биринчи ярмида Гаванада Латин Америкаси мамлакатлари журналистларининг семинарини ўтказишга қарор берилди.

Съезд союз раҳбар кенгашининг янги составини ва унинг ижроия бюросини сайлади. Эрнесто Вера союзининг президенти, Хос Фелипе Карнеадо президент ўринбосари қилиб сайланди.

Куба журналистлар союзининг янги президенти Эрнесто Вера съезднинг охирги мажлисида союз принциплари декларациясини ўқиб берди. Бу декларацияда журналистнинг халқ олдидаги жавобгарлиги тўғрисида, матбуотга партия раҳбарлиги ҳақида гапирилади.

СОЛСБЕРИ МУЗОКАРАЛАРИ БАРБОД БЎЛДИ

НЬЮ-ЙОРК. Англия миллатлар ҳамдўстлиги ишлари министри Герберт Боуден Жанубий Родезия режимининг бошлиғи Ян Смит билан музокараларни яна бошламасликка қарор берди ва 27 ноябрда Солсберидан жўнаб кетди. Юнайтед Пресс интернейшнл агентлигининг мухбири Солсберидан хабар беради: Жанубий Родезия «мустақиллиги» бир томонлама эълон қилинганлиги муносабати билан рўй берган проблемаларни Англия ва Жанубий Родезия ҳал этади, деган сўнгги умид ҳам чиппакка чиқди.

Фитна фош қилинди

АДДИС-АБЕБА. Эфиопия «Янгиликлар» агентлигининг хабар беришича, Эфиопия полицияси ҳукуматга қарши фитнани фош қилган. Хабарда айтилишича, полиция фитначилардан бир неча кишини, шу жумладан, Эфиопия территориал армияси қўмондонининг ўринбосари бригада генерали Тадессе Биррунни қамоққа олган.

ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ЙЎЛИДАН

Қадимги Шарқда даволаш санъати, ҳаттотлик санъати ҳамда дўст орттириш санъати жуда қадрланган. Ҳозирги вақтда фақат кишилар ўртасидагина эмас, балки давлатлар ўртасида ҳам дўстлик алоқаларини мустаҳкамлаш, ўзаро ҳамкорлик қилиш айниқса муҳим аҳамият касб этмоқда.

Совет Иттифоқи ва Франция давлатлари ўртасидаги муносабатлар герман империализмига қарши олиб борилган курашда айниқса кенг ва самарали ривожланди.

Октябрь революциясидан сўнг 1924 йил 28 октябрда Франция Совет Иттифоқини «де-юре» таниди. Шундан сўнг ҳар иккала давлат муносабатларида янги саҳифалар очила борди. 1932 йилда ҳужум қилмаслик тўғрисида совет-француз битими, 1934 йил бошида эса савдо шартномаси имзоланди.

Иккинчи жаҳон уруши йилларида умумий душман — немис-фашист босқинчиларга қарши курашда ҳар иккала давлат ўртасидаги муносабатлар айниқса мустаҳкамланди. 1944 йил 23 октябрида Францияда вақтли ҳукумат тузилганида СССР уни таниди. Шу йилнинг охирида эса янги шартнома тузилиб, унда ҳар иккала томон урушни тугал ғалабагача давом эттириш, томонларнинг биронтасига қарши қаратилган коалицияда иштирок этмаслик истаги билдирилди.

Мамлакатимиз территориясида «Нормандия—Неман» француз авиация қисми ташкил қилиниб, у гитлерчи қўшинларга қарши қатор жангларда актив қатнашди. Совет кишилари ҳам қўлларига қурол олиб француз қаршилик отрядларида жанг қилдилар.

Иккинчи жаҳон урушидан сўнг ҳар иккала давлат ўртасидаги муносабатлар кўнгилдагидек ривожланмади. Сўнгра бу муносабатлар кейинги йилларда кенгайиб, ривожланиб борди.

1965 йил бу соҳада айниқса самарали давр бўлди. Апрель ойида СССР Ташқи ишлар министри ўртоқ А. Громико Францияда, октябрь ойи охирида эса Франция ташқи ишлар министри Кув де Мюрвиль жавоб визити билан мамлакатимизда бўлди. Шу йили Париждаги саноат виставкасида СССР томонидан юборилган деярли барча экспонатлар кўргазмада юқори баҳо олди ва сотиб олинди. Ҳар иккала мамлакат ўртасидаги савдо муносабатларини ривожлантириш учун мустаҳкам негиз яратган узоқ муддатли битим бу соҳада муҳим аҳамиятга эга бўлди. Француз матбуотининг маълумотларига кўра, Франция СССРдан олган заказларнинг умумий суммаси кейинги икки йил мобайнида 1.450 миллион франкка яқинни ташкил этди. (100 франк 18 сўм 36 тийинга тенг). Ана шу заказларнинг асосий қисми давлат қарамоғидаги «Рено» заводлари ҳиссасига тўғри келади. Француз корхоналари мамлакатимизда енгил автомобиль ишлаб чиқариш учун асбоб-ускуналар етказиб беради, Тошкентда йиғма уйлар тайёрлайдиган завод қуради, катта глицерин заводи бунёд этилади. Француз матбуотининг таъкидлашича, СССР Франциянинг энг йирик савдо партнёри бўла олади, чунки Франция четга чиқариладиган саноат асбоб-ускуналарининг 30 процентини Совет Иттифоқи сотиб олиш учун имкон бор. Шунингдек, келаси йилдан бошлаб «Москвич» автомобилларини Францияга сотиш ва ундан фойдаланишни ташкил қилиш тўғрисида битим тузилди. Француз фирмаларидан бири эса кўп миқдорда совет экскаваторларини сотиб олиш тўғрисида шартнома тузди.

Мамлакатларимизнинг илмий-техникавий ҳамкорлиги ҳам тобора ривожланиб бораяпти.

Ҳар иккала мамлакат ўртасида телевидение, космик ва атом тадқиқотлари соҳасидаги ҳамкорликда янада қизиқарли истиқбол очиляпти. Совет ракетаси ёрдамида француз сунъий йўлдошини учириш мўлжалланаяпти. Шу йил ноябрь ойида эса Парижда Кремль билан Елисей саройи ўртасида бевосита алоқа линиясини ўрнатиш ҳақида битим имзоланди.

Шундай қилиб, СССР билан Франция ўртасидаги савдо алоқалари, илмий-техника ва ишлаб чиқариш ҳамкорлиги бир-бири билан уйғун ҳолда ривожланаяпти. Шунинг учун ҳам ҳар иккала мамлакат ана шу ҳамкорликни координациялаш мақсадида «катта комиссия» ташкил қилишга қарор қилди.

Совет-француз маданий алоқалари йил сайин кенгаяпти. Ҳар иккала мамлакатда рус ва француз театр коллективлари, айрим ижрочиларнинг меҳмон бўлиши одатий тусга кириб бораяпти. Францияда рус тилини ўрганишга иштиёқ катта. Рус ва француз тилларида 100—150 минг нусхада нашр қилинаётган совет китоблари француз китобхонлари орасида кенг тарқаляпти.

Совет Иттифоқи билан Франциянинг дўстона муносабатларини ривожлантиришда президент де Голльнинг шу йил ёзида СССРга қилган визити алоҳида аҳамиятга эга. Бу визит мамлакатларимизнинг миллий манфаатларига тўла жавоб беради. Муносабатларимизнинг яхшиланиб бораётганлиги ҳар иккала давлатнинг баъзи муҳим халқаро масалалар бўйича позицияларининг яқинлашувигина эмас, балки халқларимиз ўртасидаги қадимий дўстлик анъаналарининг ривожланиши ҳамдир.

Ҳар иккала томон ўртасида бўлиб ўтган музокаралар натижасида Совет-Франция Декларацияси, Тинч мақсадларда космик фазони ўрганиш ва ўзлаштириш соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги битим, Илмий техника ва иқтисодий ҳамкорлик тўғрисида битим имзоланди.

Мазкур музокараларнинг энг муҳим якуни шундаки, уларда ҳар иккала томон Европа масалалари, аввало Европа мамлакатлари доирасида қараб чиқилиши лозимлиги таъкидланди.

Декларацияда ҳар иккала ҳукумат ўзларининг Вьетнамдаги урушнинг кучаяётганлигидан катта ташвишга тушаётганликларини баён қилдилар. Бунда улар Вьетнам масаласи ҳар қандай чет эл аралашувига чек қўйишни кўзда тутган Женева битимлари асосида ҳал қилиниши лозимлигини уқтирдилар.

Яқинда СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 1—9 декабрда Францияда расмий визит билан бўлажаги ҳақида матбуотда хабар берилди. Совет ҳукуматининг раҳбари билан бўладиган учрашувга Франция катта тайёргарлик кўраяпти. Совет кишилари шунга ишонадиларки, бу визит Совет-француз алоқаларини янада яхшилаш ва жаҳонда тинчлик ишига катта ҳисса қўшади.

Е. БЛОК.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

30 НОЯБРДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — Телевизион янгиликлар, 18.20 — Қизил галстук тележурнали, 19.00 — Корейс, татар қўшиқлари ва рақслари.

20.00 — Эртаги кун программаси.

Рус тилида: 20.05 — Одамлар ёки ҳайвонлар телепостановкасининг 3-қисми.

20.50 — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — Топтижка (болалар учун). 18.40 — Тошкент янгиликлари. 18.50 — Ёш музикачилар. 19.30 — Страстфордлик киши (телеспектакль).

Ўзбек тилида: 21.20 — Рассомлар — болаларга, 21.45 — Тошкент янгиликлари, 21.55 — Давр белгилари, XX аср (ҳужжатли фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 30/XI да Майсаранинг иши.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 30/XI да Уғирланган умр.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 30/XI да Калам қошлигим.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи Иван Рубан, ўзбек цирк коллективи ва қизиқчилар группаси.

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ

съёмкачи, моталчи, зарядчи, браковчи, ровничница, гребенщица, самонакладчица, чесальщица, ленточница, слесарь, токарь, электромонтёр, дурадгор, бўёқчи касбларига ўргатиш учун Тошкент шаҳри гражданларини 17 ёшдан тортиб, шунингдек мастер ёрдамчилари тайёрлаш учун Совет Армияси сафидан демобилизация этилган кишиларни

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тошкент тўқимачилик комбинатига: юкчилар, транспортировкачилар, уборщицалар, охранниклар ҳам керак.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Физкультурная кўчаси, 6-уй, 4-хона, ишчи ёшлар бўлими, (7, 9, 11-трамвай, 2, 2-а троллейбуснинг «Физкультурная» остановкаси).

«САНТЕХОБОРУДОВАНИЕ» ТОШКЕНТ ЗАВОДИГА

ишлаб чиқариш бўлимида ва цехларда ишлаш учун: механик инженерлар ёки техниклар, сантехника инженерлари ёки техниклари, вентиляция системаларини тайёрловчи мутахассислар (ер қимирлашдан зарар кўрганларга қулай квартиралар берилажак), труба заготовкасини тайёрловчи сантехника слесарлари, қозон-сварка цехига слесарлар, токарлар, тунукасозлар

КЕРАК

Оилалиларга 2 йил ишлагандан кейин квартира берилади, ёлғиз кишилар ётоқ билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Жарқўрғон кўчаси (7, 12, 26, 50-автобуснинг «Мой-ёғ комбинати» остановкаси).

«Главстройиндустрия»нинг Тошкентдаги 1-РЕМОНТ-МЕХАНИКА ЗАВОДИГА

токарлар, автогенчи-газорезчиклар, газрезчик шогирдлари, йиғувчи слесарлар, металл конструкциялар тайёрловчи слесарлар, слесарь шогирдлари, технология ускунасини ремонт қилувчи слесарлар, қолипчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Володарский кўчаси, 2-уй (4-автобуснинг «РМЗ» остановкаси). Телефон 6-09-56, 6-09-43, 6-09-53.

«ЗАНГОРИ ЭКРАН» ТЕЛЕВИЗИОН АТЕЛЬЕЛАРИ РЕСПУБЛИКА БИРЛАШМАСИГА

бош ва старший бухгалтерлар, план бўлимининг бошлиғи ва экономистлар, радиоинженерлар (старший инженерлар вазифасига), радист-техниклар, ташқи телевизион антенналарни ўрнатиш ва эксплуатация қилиш учун радиомонтёрлар, кадрлар инспектори

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чилонзор массив, Пионер кўчаси, 27-уй. телефон Ж-7-07-50.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 15000
ИНДЕКС 64970.
Г. 1255.